

arh. 01/13

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU TEATAJA
NEWSLETTER OF THE UNION OF ESTONIAN ARCHITECTS

Juhtkiri lk 2 / Eestseisus lk 5 / Üldkogu lk 15 / Arhitektuurivõistlused lk 30 /
EALi teated lk 35 / Arhitektuurikeskuse uudised lk 39 /
Teated senioridele lk 40 / Juubilarid lk 40

2012. aasta noore arhitekti preemia laureaat Veronika Valk koos president Toomas Hendrik Ilvesega. Foto: Reio Avaste.

KAS ARHITEKTUUR ON KULTUURI OSA?

Jaak Huimerinna ettekanne EALi üldkogul 14. veebruaril 2013

Arhitektuurivaldkond on teelahkmel. Arhitektuur kui omaette sfäär kipub meil nii õigus- kui ka kultuuriruumist kaduma. Ehitusseaduse eelnõu värskes redaktsioonis ei ole kordagi kasutatud sõna *arhitektuur*. 13. veebruari Postimehe artiklis „President kuulutab välja noore arhitekti preemia” tõdevad noored ja andekad kandidaadid Salto ABst, et Eestis ei mõelda üldiselt arhitektuurist kui kultuuri osast. Need on märguanded millegi muutumisest. Vaatlengi tekkinud olukorda ja seda just muutunud õigusruumi seisukohast, kus eelkõige on teedrajavaks riigihangete seadus.

Tuletame meelde ajalugu. Euroopa Liidu direktiivide pakett riigihangete korraldamise kohta on pärit aastaist 2004–2005 ja selle põhjal on koostatud meie riigihangete seaduse (RHS) viimane redaktsioon (jõustunud 1. mail 2007). Seega on mu ettekande analüüsi aluseks viieaastane kehtivusperiood, mis peaks olema piisav mõningate järelduste tegemiseks. Varasem RHS aastast 2000 oli kuidagi märkamatu. Kasutan alusmaterjalidena Ramboll Eesti AS juhtivkonsultandi Raul Vibo tähelepanekuid tema ettekandest¹ möödunud aasta lõpul toimunud Eesti Projektbüroode Liidu seminaril.

Riigihangete praegusest praktikast projekteerimisvaldkonnas on meil kõigil absurdseid kogemusi ja halbu mälestusi. Võiks öelda, et häid polegi. Mis on siis juhtunud? Ainukese valikukriteeriumina domineerib 80% riigihangete puhul madalaim hind, mis sest, et RHSi kohaselt võib hinnakriteeriumi kasutada siis, kui „pakkumuse majanduslik soodsus hankija jaoks sõltub üksnes pakkumuse hinnast” (RHSi § 31 lg 3) või kui „asi on ühekordselt kasutatav ja asja käitluskulud on väheolulised” (R. Vibo). Ostma peaks üldjuhul intellektuaalset teenust, ent hoopis RHSis sõnastatud *majandusliku soodsuse kriteeriumi* alusel, mille sisust räägin pikemalt hiljem.

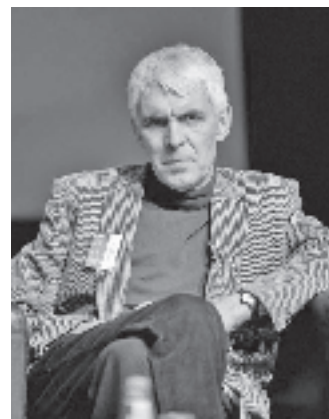
Mida on praegune praktika kaasa toonud?

On tekkinud plokk (nimetaksin seda nii) projekteerimisfirmasid, kes ujuvad selles süsteemis nagu kalad vees. Nende hulgas on olude sunnil ka EALi liikmete firmasid ja siin saalis istujaid. Nad on täielikult hõivanud meie hangete süsteemi ja tõrjunud kõrvale kõik talentide ja tippbüroode tegijad. Õigemini pole nemad teisi mitte kõrvale tõrjunud, vaid tipptegijate rühm on loobunud ise selles mõttetus osalemast ning eemaldunud riigihankesfäärist ja avalikust sektorist. Hankija poolt vaadates poleks neid nagu enam olemaski.

Madalaima hinna järgi pakumine sunnib võimalikule võitjale peale esmase ülesande: optimeerida projekteerimisteenust, st teha nii vähe kui võimalik ja täpselt nii vähe kui vajalik, samuti kasutada odavtööjõudu. Vastutus tuleb kiirelt ära anda. Ülikeerukad ja meile palju peavalu tekitavad lepingud (dokumendid, mis polegi enam õiguslikult lepingud, vaid sisuliselt hankija kohustuslikud ettekirjutused) kirjutatakse alla läbi lugemata ning tekkinud jamad püütakse kuidagi moodi töö käigus ära lahendada. Hea meelega kirjutatakse alla ka isikliku autoriõiguse äraandmisele, sest see võimaldab vabaneda vastutusest ning tüütust ja aeganõudvast autorijärelevale – las seda teeb see, kes on need õigused endale saanud. Kultuur välistatakse juba eos ja seda toetab ilmekalt uue ehitusseaduse eelnõu § 10, milles on loetletud nõuded ehitisele, kuid kust puudub täielikult kultuurimõde.

Projekteerimise hind on selle tõttu katastroofiliselt alanenud, Euroopa Arhitektide Nõukogu andmetel viimase vaadeldava perioodi jooksul 2,4 korda. Hakkame langema Rumeenia ja Bulgaaria tasemele, samal ajal kui tarbijahinnaindeks kerib ja kerib ülespoole. Süüdi on ka EAL ja Eesti Projektbüroode Liit, kes pole suutnud koostada tööaja statistika tabeleid keskmise ajakulu kohta eri tüüpi ja suurusega hoonete projekteerimise puhul. Soomes on need kõikidele iseenesestmõistetavad dokumendid ning nende alusel tuleks hinnata ka eeldatavat jätkusuutlikku tunnihinda, mis sisaldab kõiki kulusid ja makse ning näiteks riigi miinimum- ja keskmist palka. Seda ei peaks käsitlema kui kokkulepet, vaid kui teavet hankijatele, et nad oskaksid hangete eeldatavat maksumust õigesti arvutada. Ametiühingud on Eestis traditsiooniliselt nõrgad olnud ja nende puudumist kasutatakse meie suhtes kiirelt ära.

Autoriõiguse seadus on täielikult purustatud ja oma kehtivust kaotamas. Sellel ma täna pikemalt ei peatu (võite vaadata mu eelmise suve teksti Sirbis, kus analüüsisin tekkinud olukorda). Kui 2000. aasta riigihangete seaduse väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse paragrahv sisaldas veel autoriõigust kui ainuõigust, siis praegu kehtivast versioonist on see välja jäetud. Teame ka seda, et Justiitsministeeriumi korraldatava kodifitseerimise käigus püütakse autori isiklike õiguste kataloogi mahtu vähendada ja kiirelt kirjutada autoriõiguse seadusesse nende õiguste litsentsimise punkt. See viitab asjaolule, et tegelikkuses polegi isiklike õiguste litsentsimine seadus-

¹ Raul Vibo ettekande „Väärtuspõhine hankejuhtimine” täistekst on kättesaadaval aadressil <http://prezi.com/daupu25ftcr2/vaartuspohine-hanke-juhtimine/?kw=view-daupu25ftcr2&rc=ref-737358>.

lik olnud, aga seda on riigihangete tüüplepingutes tehtud juba väga palju. Uus seadus peab praktikas kasutusel olnud jõuvõtted kinnistama.

Kuna nn hankijad pendeldavad avaliku ja erasektori vahel, on täheldatav ka erasektori hoiakute muutumine. Avalik sektor on ju erasektorile eeskujuks: kui riik võib nii teha, siis teeme meiegi.

Meie koosoleku teises osas tuleb meile külla Toomas Hendrik Ilves oma tuntud hüüdlausega „Talendid koju!“. Ma ütleks, et sellisesse situatsiooni pole küll mõtet tulla. Eeltoodud arvestades on parem öelda „Talendid, ärge tulge koju!“.

Tekkinud olukord on hakanud mulle meenutama 1949. aasta küüditamise järgset aega. Peremehed on viidud mujale või eemaldatud. Koju maatööle on jäänud ainult popsid, vabadikud, linnaproletariaat ja popsistunud peremehed – mingit tööd nagu oleks, aga raha napib ikka. Edasi analüüsid jõuan järeldusele, et praeguse valitsuse parempoolne poliitika on RHSi kujul tegelikkuses realiseerunud hoopis vasakpoolsena, st tööhõive on tagatud madalama kvalifikatsiooniga ja vähem võimekatele inimestele. Mu meelest peaks traditsiooniline parempoolne poliitika toetama siiski just talente ja peremehi. Neile öeldakse aga, et hakake eksportima, lisamata, et veel parem, kui te ise ennast ekspordiksite (nagu on meil lahendatud virisevate arstide probleem), sest teid pole meil tegelikkuses vaja. Kahjuks jäetakse arvestamata, et peremehed tahavad harida oma maad, mitte Siberi, Ukraina või Soome oma. Kogu selle kurtmise peale teatab ministeeriumikoridoris kohatud ametnik mulle *r*-i põristades: „Saa aru, see on pa-r-r-r-adigma muutus“. Ma ei tea kahjuks, mida see sõna täpselt tähendab ja muutusega ka nõus ei ole.

Sellises õigusruumis tekib väljapääsu otsides idee teha ideekonkurss või arhitektuurivõistlus – nii saame kehtiva seaduse alusel vähemalt lahendusi valida ja hinnatase säilib ehk normaalsena. Kuigi sellegi ventiil tahavad hankijad purustada ja RHSis lubatud mitme võitja süsteemiga paneme võitjad samuti hinna alusel võistleva nagu pärishankel.

Tulles tagasi võistluste juurde, pean ütleva, et loomulikult peab avaliku sektori esindushooned ning linnade-valdade olulistel kohtadel olevad hooned ja planeeringud tegema võistluse vormis. Võistlus kui selline annab noortele võimaluse tulla turule ja vanematel olijatel hoida end intellektuaalselt vormis.

Siin on üks *aga*, millele juhtis tähelepanu juba paar aastat tagasi arhitekt Helmi Sakkov oma Tartu Postimehe artiklis: arhitektuurivõistlus on tööjõu raiskamine. Teeme kiire arvutuse: üks

keskmine võistlus tähendab kahe arhitekti umbes ühe kuu tööd, kokku $2 \times 150 = 300$ tundi. Kui võtame tunnihinnaks tagasihoidliku firmahinna 25 eurot, saame ühe töö kohta kokku 7500 eurot. Seejärel eeldame, et Eestis tuleb keskmiselt võistluse kohta kümme tööd (tegelikkuses rohkem) ja saame 75 000 eurot ehk vanas rahas üle 1 miljoni krooni osaliselt raisatud tööaega.

Kui energiatõhusus on meie riigi püha poliitika, siis inimenergiatõhusus ei näi seda olevat. Meelde võib tuletada ka seda, et parimad ja kasumlikumad näited selles vallas olid tasuta tööjõudu kasutavad vangilaagrid nii Saksamaal kui ka NSVLis. Vahe on selles, et meie teeme seda täiesti vabatahtlikult ning peame ise maksma ka söögi ja eluaseme eest.

Ühesõnaga eksivad need, kes arvavad, et arhitektuurivõistluse aina laialdasem kasutuselevõtt on lahendus. Me peame panema hoopis tavalise avatud riigihanke süsteemi õigesti tööle ja korraldama võistlusi optimaalsel hulgal. Tavavõistluste kõrval peaksime rohkem kasutama RHSiga lubatud eelvalikuga piiratud osavõtjatega võistluste vormi, mis erasektoris on tuntud kui kutsutud võistlus. Need mõlemad tagavad vähemalt minimaalsete tööjõukulude katte ja annavad samal ajal piisaval hulgal ideid valikuks. Raul Vibo järgi ei ole ilma ideeta ka projekti ja tõhusaim viis leida parim idee on omada palju ideid (Linus Pauling).

Praeguses olukorras ostame kas madalaima hinna alusel või anonüümseid ideekavandeid valides. Mis on siis kõrvale heidetud meie hankesüsteemist ehitiste ja linnade kavandamise vallas? Minu järeldusel on see läbi aegade tellija põhiküsimus *kes?* See küsimus näib olevat keelatud ja tabu. Rebitagu kasvõi lõhki, aga mind ei saa panna uskuma, et ilma selle küsimuseta saaks üldse kultuuri tellida. Kuidas kujutleda sel viisil filmi-, teatri-, muusika- ja muu kultuurisündmuse tekkimist? Ma ei oska. Ainult ehk tänapäeva moodsas kunstis võiks seda ühe projektina kujutleda: ostame hinnapõhiselt lahendusi, mõtteid ja installatsioone ning vaatame, mis saab. Jube *cool*, eks? Kas sellise loteriisüsteemiga saab üldse teha tõsiseltvõetavat arhitektuuripoliitikat? Kas talentidel tasub ikka koju tulla?

Kuidas edasi minna? Vaatame mõnda juhtivkonsultant Raul Vibo seisukohta ja lähtepunkti väärtuspõhise projekti hankimiseks.

RHSi eurodirektiivi aluspõhimõtte *best value for money* on eesti seaduskeelde tõlgitud valesi (vt RHSi § 3 lg 1) kui *parim hinna ja kvaliteedi suhe*. Vabas tõlkes oleks see pigem *parim, mida raha eest saada võib*, kusjuures oluline on just väärtuse rõhutamine. RHS räägib ju mõistlikust hinnast

üldiselt. Raha on ette antud ning see peab olema väga kaalutletult kontrollitud ja arvutatud juba enne hanget. Kõigil viimastel Soome arhitektuurihangetel on kirjas töö eeldatav maksumus ja selleks on tehtud ka palju eeltööd, sest keegi ei taha ju osta saasta odavalt, või tahab?

Arhitektuuriteenuse ostmisel tuleb toetuda RHSi § 31 lg-s 4 määratletule: „Kui hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakumuse alusel, nimetab hankija hankelepingu esemega seotud objektiivset hindamist võimaldavad pakkumuste hindamise kriteeriumid, milleks võivad olla eelkõige kvaliteet, hind, tehniline väärtus, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, keskkonda mõjutavad omadused, käitamis- kulud, tasuvus, müügijärgne hooldus ja tehniline abi ning selle maksumus, sõlmitava hankelepingu alusel vahetult teenuste osutamise või ehitustööde tegemise eest vastutavate isikute spetsiifilised tõendatud oskused või kogemus, millest otseselt sõltub osutatavate teenuste .. kvaliteet, hankelepingu täitmise tähtaeg. Hankija nimetab pakumuste majandusliku soodsuse hindamise seisukohast objektiivselt põhjendatud suhtelise osakaalu, mille ta igale valitud pakumuste hindamise kriteeriumile omistab”. Meie põhjanaabrid teevad seda ja aina mõistlikumalt. Hinnakriteeriumi osakaal on 30 ja 50% vahel, ülejäänud on spetsialistide portfooliod, kogemus, meeskonna võimekus ja ka näiteks pakkuja kirjalik visioon projektist. Hankija tahab enne ostmist teada, mis arhitektidel peas mõlgub, ja tahab seda hinnata. Omaette teema on see, kes peaks hindama. Teatud kriteeriumide hindamiseks peab hankija rakendama vastavalt vajadusele riigi, kohaliku omavalitsuse ja kutseliitude esindajatest koosnevat erapooletut žüriid või komisjoni, et välistada valiku subjektiivsus.

Kõik näib lihtne, kuid tegelikkuses on seda korraldada siiski raske. Esimene vastuväide on see,

et kogu nn projekteerimissfäär, mis riigihangete registris on ühes pajas, ei sisalda arhitektuurset mõõdet, ja võib-olla ei vaja sellist kohtlemist. Meie vastame, et tõesti, maa-alused asjad meid ei huvita, meid huvitavad maapealsed. Siis öeldakse, et kõik maapealsed asjad pole ju ka nii tähtsad, et neid peaks mingil viisil kujundama. Siingi võib vaidlejal kohati õigus olla.

Teine keerukus on nn ehitusprojektile antavate väärtuste pilve (vt skeem) rakendamine ja sealt mõne väärtuse hindamiskriteeriumiks seadmine. Nimelt võib siin sõltuvalt hankijate maitsest hakata kokku lugema väga huvitavaid paare ja kolmikuid või nelikuid. Näiteks energiatõhus, paindlik ja vähese hooldusvajadusega hoone, kuid lõpptulemusena on hoone kole, kuna arhitektuur on unustatud. Vastupidine pole ka tänapäevase eesmärk. Üldjuhul eeldame, et arhitektuur hõljab teiste väärtuste kohal. Raul Vibo järgi on kriteeriumide seadmisel kõige olulisem see, et „lähtuda tuleb ikka hanke objektist ja kui hanke objekti väärtus on selge, siis saab ka kriteeriumid seada”.

Siin näengi võtmeküsimust ja tegevuskava riigiarhitektile. Tema meeskond peaks saama õiguse selekteerida ja anda iga riigi rahastatava hanke kohta oma hinnangu, kas on tegemist kultuuriväärtusliku ja arhitektuurset või muud olulist mõõdet sisaldava hankega, ning seejärel õiguse määrata riigihanke vorm ja osaleda vajaduse korral riigihanke korraldamises ja hindamiskomisjonides. Ainult sel juhul võiksime rääkida toimivast arhitektuuripoliitikast ja võimalusest, et arhitektuur saab uuesti kultuuri osaks.

Aga ükskord algab aega .. küll siis Talent jõuab koju .. Eesti põlve uueks looma.

(Kreutzwalldi ainetel)

Tallinn-Pärnu, 2013

25. OKTOOBER 2012

☐ P. Pere teavitas eestseisust 11. oktoobril Tallinna Linnavalitsuse linnakujunduskomisjoni koosolekul vastu võetud otsusest toetada **Boriss Jeltsini bareljeefi** paigaldamist Tallinnasse Toompeale Kuberneri aia müürile (Kuberneri aia ja Falgi tee vahel). Algatuse autor MTÜ Mälestuse Initsiatiiv juhindub 1. veebruaril 2012. aastal 39 Eesti ühiskonnategelase ja ettevõtja avalikkusele tehtud ühisavaldusest paigaldada Venemaa esimesele presidendile Jeltsinile mälestusmärk, et tunnustada tema panust Eesti iseseisvuse taastamise veretusse protsessi aastail 1990–1991.

Algul plaaniti korraldada mälestusmärgile lahenduse saamiseks võistlus, mille žürii töös osalemiseks tehti Mark Soosaare algatusel ettepanek ka EALi esimehele ja Eesti Kunstnike Liidu esindajale. Praeguseks on võistluse korraldamisest loobunud. MTÜ Mälestuse Initsiatiiv plaanib tellida bareljeefi ja mälestustahvlid skulptor Rene Reinumäelt. Bareljeefi aluseks võetakse fotod Jeltsini büstist, mis kingiti Jeltsini perekonnale ja mille autor on skulptor E. Neizvestnoi. Projekt on kavatsustada koostöös Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriala magistrandi Viljar Lohuga.

Et mälestusmärgi projekt on juba olemas ja võistlust sellele parima lahenduse saamiseks ei korraldatud, pidas eestseisus õigeks, et EAL ei seo ennast mingil kombel bareljeefi loomise ja püstitamisega.

☐ Mark Soosaar tutvustas eestseisusele kaht plaani.

Soosaar tegi ettepaneku muuta Pärnu jõesuudme ala **Läänemere kunstipargiks ja kavandada sinna arhitektuuripaviljonid**. Kunstipargiks saaksid Läänemere-äärsete riikide kunstnikud, arhitektid ja loomeinimesed eksponeerida oma loomingut. Park tooks Pärnusse aasta ringi ligikaudu 100 000 turisti. Selle rajamiseks on Pärnu Uue Kunsti Muuseum esitanud Pärnu Linnavalitsusele taotluse. Kunstiparki kavandatakse kümme arhitektuuripaviljoni (à 600 m²), igale Läänemere-äärsele riigile oma. Näituse eksponeerimisperiood paviljonides kestaks 11. maist kuni 11. oktoobrini. Iga riigi ülesandeks on korraldada oma paviljonile arhitektuurse lahenduse saamise võistlus. Pärnu Uue Kunsti Muuseum soovib korraldada kunstipargile planeeringu saamiseks võistluse, mille raames (või eraldi võistlusena) toimuks võistlus Eesti paviljonile arhitektuurse lahenduse saamiseks. Et muuseumil puuduvad arhitektuurivõistluse korraldamise kogemused, tegi Mark Soo-

Eestseisuse koosolekud

saar EALile ettepaneku korraldada see koostöös EALiga.

Soosaar tutvustas ka plaani **ehitada Veneetsiasse Certosa saarele Eesti koda**. Saarel kehtiva Tobio Scarpa koostatud detailplaneeringu keskmes on kultuuri-, spordi- ja haridustegevus. Soosaare sõnul pakutakse saarel Eestile kaht ehitusala: 1200 m² suurust krunti ja teist, pisut väiksemat. Arhitektuurse lahenduse osas ollakse valmis andma eestlastele vabad käed, ainsaks tingimuseks on see, et hoone esindaks puitarhitektuuri. Soosaare arvates võiks hoone ehitamist rahastada Eesti riik. Kõige otstarbekam oleks ehitada hoone Eestis valmis ja Veneetsias kokku monteerida. Kui Eesti koda end viie aasta jooksul õigustada ei suuda, tuleks see Soosaare arvates lahti monteerida ja Eestisse tagasi tuua. Eesti koja näol võiks tegu olla väikese külaliskambriga, kus oleks ka galeriipind. Hoonet saaksid aasta ringi kasutada kõikide kultuurivaldkondade esindajad. Kindlasti ei loodaks koda Veneetsia arhitektuuri- ja kunstibiennaalil Eesti ekspositsiooni eksponeerimiseks. Hoone ideekavandite saamiseks soovib Soosaar EALilt nõusoleku saamise korral korraldada EALiga koostöös arhitektuurivõistluse.

Mõlema võistluse korraldamist on Pärnu linn nõus toetama 7000 euroga. Mõlema võistluse preemiafond võiks Soosaare arvates olla 10 000 eurot (sh peapreemia 5000 eurot).

Eestseisus arutas Soosaare ettepanekuid ja toetas Pärnusse Läänemere kunstipargi rajamise ideed. Eestseisus oli nõus tegema kunstipargile planeeringu ja kunstiparki Eesti paviljonile lahenduse saamiseks korraldatava võistluse jaoks hinnapakkumuse. Oldi seisukohal, et ühe arhitektuuripaviljoni pindalaks piisab 200 ruutmeetrit.

Eesti koja ehitamist Veneetsiasse Certosa saarele ei pidanud eestseisus ei majanduslikult ega ka arhitektide vaatevinklist õigustatuks ega perspektiivseks, sest oma asukoha tõttu on saar suure osa aastast külastajatest tühi. Külastatavus ei ole ilmselt kuigi suur isegi Veneetsia arhitektuuri- ja kunstibiennaali ajal. Eestseisus ei pidanud otstarbekaks koja loomise ideed toetada.

☐ Eestseisus vaatas läbi **Reedik Poopuu EALi liikmeks astumise avalduse** ja tööde kausta ning otsustas ta EALi liikmeks vastu võtta.

8. NOVEMBER 2012

☑ Arutati, kellel peaks olema **õigus anda maastikuarhitekti kutseala kutseid** (kultuuri kutse-nõukogu 20. novembri 2012. a koosoleku 7. päevakorrapunkt) ja millised EALi seisukohad edastab I. Heinsoo EALi esindajana kutse-nõukogu koosolekul. Tundes selle kutsestandardi väljatöötamise käiku, toetas Heinsoo kutse andmise õiguse määramist Eesti Maastikuarhitektide Liidule (EMAL). Ka ei tekita tema sõnul vastuväiteid väljatöötatud kutsestandardit ja kutse andmiseks vajalikud alused, v.a EMALi kutsekomisjoni koosseis, mis peaks olema tasakaalustatum.

Eestseisus tegi I. Heinsoole ülesandeks koostada koos A. Levaldiga maastikuarhitektide kutsekomisjoni koosseisu kohta EALi ettepanekuid sisaldav kiri.

☑ Tehti ettepanekuid 14. veebruari üldkogul väljaantava **noore arhitekti preemia žürii** koosseisu kohta. Peale H. Meeritsa ja eelmise aasta laureaadi V. Tomiste soovitas eestseisus määrata žüriisse arhitekt Ülo Peili ja ettevõtja Aavo Koka. Välisžüriiliikmena pakuti välja portaaliid Dezeen, ArchDaily ja Architizer toimetajaid.

☑ T. Paaver teavitas eestseisust, et on suhelnud telefonitsi Justiitsministeeriumi ametnikega, kelle sõnul peaks detsembris Justiitsministeeriumis valmima **planeerimisseaduse ja ehitusseadustiku uus versioon** (vähemalt planeerimisseaduse osas). Ministeeriumil oleks ettepanekuid parem arvestada, kui valdkonna esindajad (EAL, Eesti Maastikuarhitektide Liit, Eesti Projektbüroo Liit ja Eesti Planeerijate Ühing) esitaksid eelnõude teksti kohta ühissetpanekud, mis läbiksid Justiitsministeeriumi ametnike ja valdkonna teiste esindajate ühisarutelu. Seega ei ole otstarbekas saata Justiitsministeeriumile enne eelnõu uue versiooni valmimist praeguse eelnõu versiooni kohta EALi kirjalikke ettepanekuid. Selle asemel tuleks need arutada enne läbi teiste erialaliitudega.

K. Vellevoogi arvates võiks korraldada ka arhitektuurikojas uue eelnõu versiooni arutelu. A. Levaldi sõnul sisaldab planeerimisseaduse punkti, mille kohaselt kehtestab planeeringute vorminõuded regionaalminister. Siseministeeriumi planeeringute osakond on ette valmistanud planeeringute vorminõuete määruse, mille lisaks on planeeringute kohustuslikud leppemärgid.

Siseministeerium ootab hiljemalt 30. novembriks 2012 asjaosalistelt (sh EALilt) põhjendatud seisukohti, ettepanekuid ja märkusi määruse ja selle lisa(de) kohta ning arvamust selle kohta, millised võivad olla määruse rakendamise seotud mõjud. Määruse lõpliku versiooni plaanib ministeerium kooskõlastusringile saata 17. detsembril 2012.

A. Levald, kes osales EALi esindajana planeer-

ingute leppemärkide väljatöötamise töögrupis, pidas kahetsusväärseks planeeringute vorminõuete ja planeeringute leppemärkide n-ö ühte patta panemist. Esitatud kujul kavandatakse ilmset vormilist ülereguleerimist, mis võib mõjuda halvasti planeeringukaartide loetavusele ja esteetilisele välimusele. Tööversioonina sisaldab määruse eelnõu arvukalt teisigi vastuolusid.

☑ V. Tomiste tutvustas analüüsi, mille eesmärk oli välja selgitada, kas **arhitektuurimuuseumi esisele alale lahenduse** saamiseks 2008. aastal korraldatud arhitektuurivõistluse võidutööd on võimalik edasi arendada nii, et alale saaks rajada toimiva arhitektuurikeskuse (paviljoni). Analüüsi kohaselt on see võimalik.

Et Kultuurikatla ruumide valmimisega on palju probleeme, oli eestseisus seisukohal, et alternatiivina sobib variant, et arhitektuurivaldkonna institutsioonid hakkaksid paiknema arhitektuuripaviljonis, mis asub arhitektuurimuuseumi esisel alal.

Eestseisus otsustas teha Kultuuriministeeriumile arhitektuuripaviljoni rajamise ettepaneku. Arusaadava ja sobiva sõnastuse leidmisel oli nõus abistama Y. Alender.

☑ K. Vellevoog teatas, et 2012. aasta **arhitektuuriringkondade aastalõpupidu** toimub 20. detsembril energiakeskuses ja selle teema on apokalüpsis. Plaanis on ka seminar, mille ettekanetes käsitletakse võimalikku elutegevust pärast apokalüpsist.

☑ K. Vellevoog andis ülevaate 7. novembril peetud EALi ja EAK esindajate ühisnõupidamisest arhitektuurinäituste teemal. Ta palus eestseisuselt tagasisidet seal tehtud ettepanekute kohta.

Eestseisus leidis, et igal aastal võiks korraldada Eesti Kultuurkapitali aastapreemia kandidaate tutvustava näituse. Arutati, mis peaks olema aastapreemiale esitatavate objektide valmimise ajavahemik – seni on see olnud oktoobrist järgmise aasta septembrini. Kandidaate tutvustav kogumik on ilmunud talvel, kuid sügistalvine aeg ei ole objektide pildistamiseks parim ja ka žüriil oleks mugavam käia objektidega tutvumas kevadel.

Eestseisus otsustas, et preemia kandidaate esitatavate objektide valmimisaeg võiks olla ajavahemikus märtsist järgmise aasta märtsini, ning et arhitektuuri sihtkapitali preemiate üleandmise tseremoonia peaks olema iseseisev, mitte seotud kultuurkapitali teiste preemiate üleandmisega. Kultuurkapitali peapreemia üleandmine eelistati jätta kultuurkapitali hooleks.

☑ Eestseisus vaatas läbi EALile esitatud **loomestipendiumide taotlused**. Stipendiumideks on raha alles 2798,85 eurot. Loomestipendiumid otsustati jaotada järgmiselt (vt tabel lk 7).

22. NOVEMBER 2012

☑ Eestseisus kiitis heaks **EALi teenetemedalitele uue kavandi leidmiseks korraldatava võistluse** tingimused. Võistluse eesmärk on saada teostatav ideekavand EALi teenetemedalile, mida on võimalik edaspidi autori käest vajadust mööda tellida. Tööde esitamise tähtaeg on 17. detsember ja võidutöö kuulutatakse välja 21. detsembril.

Võistlusele otsustati kutsuda osalema Katrin Amos, Bruno Lillemets, kollektiiv Gram ja Rait Siska.

☑ K. Vellevoog tutvustas ettepanekut teha **Eesti Kultuurkapitali arhitektuuripreemia parimatest kandidaatidest lühimängufilmid** koostöös Tallinna Ülikooli Balti filmi- ja meediakooliga (BFM). Valikuliselt tehtaks seitsmest objektist eraldi filmid, kus arhitektuur oleks üks keskne teema ja filmi tegemist nõustaksid vastava objekti arhitektid. Film peaks seostuma konkreetse objektiga. Lühifilmide paketti oleks lihtsam müüa televisioonile ja muule avalikkusele. Vellevoogi ettepanekut arutatakse ka BFMi koosolekul.

Kui Eesti Kultuurkapitali nõukogu kiidab heaks EALi ettepaneku eraldada kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali preemiate väljaandmine kultuurkapitali teiste aastapreemiate üritusest ja on nõus pikendama preemiale kandideerimise esitatavate objektide valmimisajaga jooksva aasta märtsist järgmise aasta märtsini, saaks sügisel sihtkapitali preemiate üleandmise ajal avaldada kandidaate tutvustava trükise, samuti oleksid valmis neid tutvustavad lühifilmid ja avataks neid tutvustav näitus.

Eestseisus toetas Vellevoogi ettepanekut, aga ei pidanud otstarbekaks ega põhjendatuks loobuda arhitektuurfilmide sarjast „Maja” senisel kujul. Eestseisus oli seisukohal, et M. Mutso ja P. Brambati koostöös valminud filmidel on suur kultuuriline väärtus ja need talletavad tuleviku tarbeks olulist materjali. Peeti vajalikuks, et EAK jätkaks

„Maja” filmide tegemist senise tava järgi. Filmid võiksid valmida sagedusega üks film kahe aasta jooksul.

☑ Arutati EALi **2013. aasta suvepäevade asukohta**, kaaludes kaht valikut: Jürmala (29.–30. juuni) ja Kuressaare (6.–7. juuli). Kulud oleksid samas suurusjärgus. Eestseisus otsustas anda liidu liikmetele võimaluse valikus kaasa rääkida, selleks küsitakse meilitsi nende arvamust. Samuti otsustati pidada nõu Eesti Sisearhitektide Liiduga.

☑ Arutati **2013. aastal korraldatava EALi õppereisi sihtkohta**. Juhatus on teinud ettepaneku valida selleks Horvaatia-Sloveenia-Montenegro või sõita Mehhikosse. Eestseisus otsustas küsida ka selle kohta EALi liikmete arvamust.

☑ K. Vellevoog teavitab eestseisust, et Ettevõtlike Arendamise Sihtasutus (EAS) on teinud EAK-le ettekirjutuse esitada **Kultuurikatla** projekteerimise kohta lisadokumente. Tema sõnul on võimalik, et ettekirjutusele lisandub rahaline tagasiinõue, mille korral on EAK-l kaks võimalust: anda asi kohtusse või kuulutada välja EAK pankrot. R. Järg on nõus alustama EAK juhina tööd 1. märtsil 2013 eeldusel, et EAK ja EASi vahelised probleemid leiavad selleks ajaks lahenduse.

Eestseisus ei jõudnud üksmeelele küsimuses, kas laiendada EAK nõukogu enne uue juhi tööleasumist (st kohe) või pärast seda, ja otsustas arutelu jätkata.

☑ I. Heinsoo andis ülevaate 20. novembril toimunud **Kutsekoja kultuuri kutsenõukogu** istungil räägitust ja otsustatust.

Kutsenõukogu nõustus EALi ettepanekuga maastikuarhitekti kutseala kutsete andja kohta ning otsustas määrata kutse andjana tegutsemise õiguse Eesti Maastikuarhitektide Liidule (EMAL). Kutsenõukogu otsustas kooskõlastada sellega kaasnevad dokumendid tingimusel, et hiljemalt 1. jaanuariks 2013 on EMAL muutnud kutseko-

Taotleja	Taotletav stipendium eurodes	Stipendiumi kasutuseesmärk	Määratud stipendium eurodes
Jan Skolimowski	1000	Osalemine EALi aastanäitusel „LASN”	1000
Maarja Kask	1000		1000
Reedik Poopuu	500	EALi kuraatorinäituse võistluse ergutuspreemia	500
Tõnu Laigu	298,85	Osalemine 6.-7.12.2012 Bressanones 7. rahvusvahelisel energiafoorumil Solar Building Skins	298,85

misjoni koosseisu nii, et esindatud oleksid kõik peamised selle kutsealaga seotud institutsioonid: koolitajad, tööandjaid ühendav organisatsioon, riiklikud institutsioonid (ministeeriumid), kohalikud omavalitsused jt. Nii tagatakse komisjoni koosseisule esitatava laiapõhjalisuse nõude täitmine.

2013. aasta algul tuleb Kutsekojas korraldada uue ja vana süsteemi kutsetasemetete ametlik suhestamine, võrreldes seejuures kutsestandardites esitatud nõudeid jms. Ilmselt on vaja selleks luua väike ajutine töörühm.

Kutseadusele tuginedes korraldab Kutsekoja 2013. aasta esimesel poolel avaliku võistluse arhitekti kutseala kutseid andva organi leidmiseks. Need praegused kutseandjad (sh EAL), kes ei ole saanud kutse andmise õigust avaliku võistluse kaudu, kaotavad oma sellekohased õigused ja peavad osalema avalikul võistlusel. Heinsoo soovitas arutada EALi avalikul võistlusel osalemist pärast selle väljakuulutamist.

6. DETSEMBER 2012

☑ EALi esimees P. Pere **andis arhitekti kutsetunnistused üle** arhitektidele, kellele EALi kutsekomisjon oli oma 19. oktoobri koosolekul andnud arhitekti kutse:

Vilve Enno – volitatud arhitekt, tase 7,
Tarmo Miller – volitatud arhitekt, tase 7,
Margus Soonets – volitatud arhitekt, tase 7,
Anto Savi – diplomeeritud arhitekt, tase 7,
Toomas Kivi – volitatud arhitekt, tase 7,
Ott Ojamaa – volitatud arhitekt, tase 7,
Maarja Nummert – volitatud arhitekt, tase 7,
Sirje Haavel – diplomeeritud arhitekt, tase 7,
Mildred Liinat – volitatud arhitekt, tase 7,
Aleksandr Zverev – volitatud arhitekt, tase 7.

☑ Eestseisus vaatas läbi Tartu Linnavalitsuse saadetud arhitektuurivõistluse tingimused, millele palutakse kooskõlastust ja mille žüriisse palutakse määrata EALi esindaja. Tegemine on **Tartus asuvalise Riia, Turu, Aleksandri ja Soola tänava vahelise ala** (Riia 2, Riia 2a ja Aleksandri 2) **arhitektuurivõistlusega**, mille korraldab Tartu Tarbijate Kooperatiiv (TTK). Tingimused on koostanud Tiit Sild. TTK soovib kuulutada võistluse välja 15. detsembril 2012.

Võistluse eesmärk on saada sellele alale (tuntud ka vana kaubamaja kvartalina) parim arhitektuurne ja linnaehituslik kontseptsioon. Võidutöö võetakse nii eelprojekti kui vajaduse korral ka detailplaneeringu aluseks. Segafunktsiooniga hoone peab oma võimalustega tihendama Tartu kesklinna, eristudes seejuures olulisel määral lähikäikude kaubanduskeskustest. Polüfunktsionaalne hoonekompleks peaks linnatänavaid elavdama ka mitmesuguste teenuste (toitlustus, spordi,

meelelahutuse ja muu vaba aja veetmise võimalused, bussiootekohad jne) pakkumisega. Kompleksi ülemistele korrustele on plaanitud rajada bürood, korterid ja võimaluse korral hotell, et tagada keskuses elu ööpäev läbi.

Eestseisus tegi võistlustingimuste kohta mõne muudatus- ja parandusettepaneku, nt esitada makett väiksemas mahus; määrata maketi esitamise tähtajaks päev, mis on mõni päev kuni nädal pärast võistlustöö esitamise tähtaega.

Tingimustega süvitsi tutvumine ning nende kohta EALi märkuste ja ettepanekute tegemine Otsustati määrata R. Kotovi ülesandeks. Eestseisus oli seisukohal, et žüriisse tuleks määrata veel üks arhitekt, sest võistluste korraldamise hea tava ja EALi arhitektuurivõistluste juhendi kohaselt peaksid olema žüriis ülekaalus arhitektid.

☑ T. Paaver tutvustas muudatusi, mille töörühm on seni teinud **Eesti arhitektuurivõistluste juhendi uude versiooni**, ja rõhutas, et tööd jätkatakse. Kuni 10. jaanuarini 2013 on eestseisusel võimalik esitada oma ettepanekuid ja seejärel kooskõlastatakse juhend eestseisuses.

Muudatuste aluseks on arhitektide kogemused, Riigi Kinnisvara ASiga toimunud arutelud ja osalt seisukohad, mida on õiguskantsler esitanud kohalikele omavalitsustele. 2012. aasta alguses valmis Eesti Ehitusettevõtjate Liidu algatusel projekterimishangete korraldamist käsitlev standard EVS 915, mille teksti kohta esitasid oma ettepanekud ka EALi esindajad ning kuhu õnnestus sisse kirjutada viide Eesti arhitektuurivõistluste juhendile.

Kõige suuremal määral on juhendis muudetud võistluste vormi peatükki. Sinna lisati soovitus, et olulistele, keerukamatele ja mahukamatele objektidele lahenduse leidmiseks on mõistlik korraldada kaheetapiline avalik võistlus. See on vajalik ka juhul, kui võistlustöö koostamine sisaldab suuremat tehnilist tööd ja võitja määramiseks on vajalikud täpsemad hinnangud võistlustööde kohta (nt energiatõhususe arvutused, ehitusmaksumuse hinnang, BIM-mudel, süsiniku jalajalg). Et riigihangete süsteem ei võimalda korraldada kutsutud võistlusi, rõhutatakse juhendis võimalust korraldada arhitektuurivõistluse erivormina eelvalikuga võistlus, mille osavõtjad valitakse välja töökogemuse jm hindamiskriteeriumide põhjal.

Seniste eri nimetustega terminite asemel võetakse juhendis kasutusele ühtne termin *võistluseeskiri*: võistlustingimused koosnevad võistluseeskirjast ja -ülesandest. Võistluseeskiri kirjeldab võistluse üldandmeid, korralduslikku osa ja läbi viimise protsessi. Võistluseeskirjale lisatakse vajaduse korral võistlajatelt nõutavate dokumentide vormid ja muud asjakohased dokumendid. Samuti koostatakse lisana võistluseeskirja tüüpvorm.

Osavõtjaid käsitlevasse peatükki lisati põhimõte, et kvalifitseerimiseks vajaliku miinimumkäibe nõude esitamine ei ole hea tava. Eesmärk on läh-

tuda riigihangetel kvalifitseerumisnõuete esitamisel eelkõige vastutavate isikute pädevusest, mitte majandusnäitajatest.

Juhendisse lisati nõue, et žürii liige peab võistlustingimused enne kohustuste võtmist heaks kiitma. Võistlustööde hindamise ja tulemuste peatükki lisati žüriiliikmete kohusetunde tugevdamise eesmärgiga nõue, et žüriiliikmed kohustuvad osalema kõigil koosolekutel ning esitama žürii lõpp-protokollis kirjalikud põhjendatud seisukohad kõigi või vähemalt auhinnatud ideelahenduste kohta.

Võistlusest osavõtjate, tingimuste koostajate ja žürii koosseisu käsitlevas punktis täpsustati, et EALi eestseisus saab erandjuhul olla nõus ka kutsekvalifikatsioonita arhitektide osalemisega, kui need arhitektid kuuluvad EALi. See on eelkõige vajalik kogenud, kuid pensionieas arhitektide puhul.

Uuendatud juhend sisaldab rohkelt ka muid väiksemaid täiendusi, mille eesmärk on arendada võistluste korraldamise head tava. Paaver palus eestseisusel uue juhendiga tutvuda ja selle kohta ettepanekuid teha.

I. Aasoja avaldas arvamust, et EAL peaks arhitektuurivõistluse täpselt defineerima ja edastama selle definitsiooni ka kohalikele omavalitsustele, et tulevikus ei nimetataks suvalist võistlust või projektitellimist arhitektuurivõistluseks. Paaveri sõnul on seda siiani tõepoolest ette tulnud, kuid juhendi eesmärk ongi näidata, et arhitektuurivõistluseks saab nimetada ainult kindlal tasemel korraldatud ja head tava järgivat võistlust.

Eestseisus soovitas lisada juhendi algusse eraldi peatüki selle kohta, miks on otstarbekas ja soovitatav tellida võistlustingimused ja korraldamine EALilt. Põhjenduse sõnastamisel tuleks viidata EALi kogemustele võistluste korraldamisel jmt-le.

☑ 11. detsembril peetakse Kultuuriministeeriumis **mõttetalgud Eesti Vabariigi 100. aasta-päeva** korraldamise teemal ja sinna on kutsutud ka P. Pere. Ürituse eesmärk on anda vabas õhkkonnas koos aastapäeva kavandamist vedavate Jaanus Rohumaa ja Toomas Kihoga ülevaade senistest ettevalmistustöödest ning arutada, kuidas protsessi saaksid panustada loomeliidud.

Eestseisus arutas EALi panustamise võimalusi. Yoko Alender on teinud ettepaneku siduda aastapäev arhitektuurimuuseumi ees olevale väljakule arhitektuurikeskuse rajamisega. Eestseisus toetas seda ettepanekut ja otsustas selle mõttetalgutel välja pakkuda.

☑ Eestseisus vaatas läbi **Ove Ooti EALi noortekogu liikmeks astumise avalduse** ja tööde kausta ning otsustas ta noortekogu liikmeks vastu võtta.

☑ Kultuuriministeerium jätkab 2013. aastal **kultuurisõbralike ettevõtete ja ettevõtjate**

tunnustamist, andes välja 32 ettevõtte tänukirja ja kolm tunnusnimetust „Aasta kultuurisõber 2012”. Iga kultuuriasutus ja -organisatsioon võib esitada ministeeriumile ettepaneku ühe ettevõtte või eraisikust toetaja kohta koos sisulise põhjendusega. Ministeerium hindab ettevõtte panust aasta jooksul, sh nii toetuse suurust, koostöö pikaajalisust kui ka eri valdkondade ja sündmuste toetamist.

I. Mald-Villand tegi ettepaneku esitada AS Velux Eesti, kes on olnud 2012. aastal EALi suurim era-toetaja, toetades EALi suvepäevi, „LASNi” näitust ja rahastanud täies ulatuses energiateemalist vestlusõhtut. Kogusummas ületab aasta toetus senise suurima toetaja H. Meeritsa oma. Meeritsa on EAL esitanud preemiale eelmistel aastatel, Meerits toetab iga-aastaselt noore arhitekti võistluse preemiareisi 4500 euroga.

Eestseisus otsustas esitada tunnustamist väärivaks ettevõtteks **AS Velux Eesti**.

24. JAANUAR 2013

☑ Vaadati üle 14. veebruaril toimuva **EALi üldkogu koosoleku päevakord** ja täiendati seda.

☑ V. Tomiste asemel määrati EALi esindajana **arhitektuuriajakirja Maja nõukogu liikmeks** Margit Aule.

☑ **Eesti Arhitektuurimuuseumi nõukogu liikmeks** määrati EALi esindajana Ingrid Aasoja.

☑ Kuna viimasel EALi eestseisusel tekkis uuesti **EAK nõukogu laiendamise** küsimus, arutati seda ka järgmisel EAK nõukogu koosolekul. EKA ei ole EAK nõukogu laiendamise vastu, kuid soovib, et uued liikmed leitaks arhitektuuriasjatundjate hulgast. EKA ei ole selles küsimuses EALile kirjalikult vastanud.

Seoses EAK nõukogu koosolekul arutatuga tegi K. Vellevoog A. Levaldile ettepaneku kaaluda EALi esindajana EAK nõukokku astumist. A. Levald nõustus ettepanekuga, sest sel moel oleks nõukogus esindatud planeerimine ja maastiku-architektuur.

I. Näkk esitas omad kaalutlused BOSi ja AKU seoste tihendamise kohta koos ettepanekuga määrata BOSi sektsiooni esimees ametikoha kaudu üheks EAK nõukogu alaliseks liikmeks. Eestseisuse liikmete hulgast leidis selle ettepaneku toetajaid, kuid küsimuse üle ei hääletatud ja lõplikku otsust ei langetatud.

Otsustati jätkata arutelu selle üle, kes määrata EALi esindajana EAK nõukogusse. Kalle Vellevoog tegi ettepaneku küsida ka EKA arvamust.

AKU ja BOSi tegevusega seoses leidis eestseisus, et nad peaksid erimeelsused ja möödarääkimised võimalikult kiiresti lahendama ning ühistegevuses

kokkuleppe saavutama. Oluline osa on EAK uuel juhil Raul Järgil.

☐ Eesti Kunstiakadeemia (EKA) arhitektuuriteaduskonna dekaan Toomas Tammis andis ülevaate EKAs taasavatavast **arhitektuuri ja linnaplaneerimise doktoriõppest**.

Maailmas on kõrghariduse liigitamise aluseks UNESCO dokument aastast 1997. Selle kohaselt kuulub arhitektuur tehnika ja tootmise valdkonda ning õppekavarühma nimetus on arhitektuur ja ehitus. See tähendab, et kõik õppekavad, mis sisaldavad arhitektuuriõpet, peavad kuuluma sellesse plokki. Seda bürokraatlikku normatiivi on Eestis muuta väga raske, kui mitte võimatu. Seega on ainus viis avada EKAs arhitektuuri ja linnaplaneerimise doktoriõpe teha seda nimelt tehnika ja tootmise valdkonnas, kuhu kuulub ka EKA arhitektuuriõpe bakalaureuse- ja magistritasemel.

Arhitektuuriõppe sisu määratlevad ELi vastav direktiiv ja Vabariigi Valitsuse määrus hariduse raamnõuete kohta. Sellele EKA arhitektuuri õppekava ka vastab. Arhitektuuri ja linnaplaneerimise doktoriõppekava järgi õpetama hakkavate õppejõududega käivad praegu läbirääkimised.

On erinevaid viise doktoriõppe korraldamiseks: nii teooria- kui ka loomingupõhiseid. Haridus- ja Teadusministeeriumi (HTM) seisukoha järgi ei saa pidada ülikooliks kõrgkooli, kus puudub doktoriõpe. Et sellele kriteeriumile vastata, on näiteks Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias mindud üle loomingupõhistele doktoritöödele. Selle võtab sihiks ka EKA.

EKA on J. Soolepi algatatud kontaktide kaudu kaasatud konsortsiumisse. Selle eesmärk on luua doktorikoolide võrgustik, mille sees saavad doktorandid vabalt liikuda. Sinna oodatakse eelkõige inimesi, kes on vähemalt viis aastat praktiseerinud. Konsortsiumi raames toimub igal aastal doktorantide ja õppejõudude osavõtul kaks seminari.

Riiklikku koolitustellimust otseselt enam ei ole, selle asemel jagab HTM ülikoolide vahel ära vastutusvaldkonnad. EKA haldusleping ütleb muu hulgas, et vastutus arhitektuuri ja linnaplaneerimise õppekava eest on antud ainult EKA-le. Seda, et Tallinna Tehnikaülikoolile (TTÜ) ei ole arhitektuuriõppe õigust antud, arvab ka HTMi kõrghariduse osakonna juhataja Mart Laidmets. Tammise sõnul teeb EKA arhitektuuri ja linnaplaneerimise osakond praegu tihedat koostööd TTÜga ning seda jätkatakse ka siis, kui doktoriõpe on avatud.

Arutati TTÜ ehitusteaduskonnas 2013. aastal avatava arhitektuurieriala küsimust. TTÜ on esitanud selleks taotluse. Jõuti seisukohale, et EAL võiks saata välja positiivse alatooniga pressiteate, milles rõhutatakse asjaolu, et EKA on praegu Eesti ainus ülikool, kus antav arhitektuuriharidus vastab ELi direktiivile ja mille lõpetaja saab taotleda pärast kolmeaastast praktiseerimist volitatud arhitekt 7 kutset.

Pressiteate koostamine tehti T. Sheini, EALi kutsekomisjoni esindajate ja I. Heinsoo ülesandeks.

Otsustati võtta ühendust K. Paulusega ja teha talle ettepanek kajastada teemat meedias.

Et arhitektiõpe on jagunenud Eestis mitme kõrgkooli vahel ja seetõttu tuleb tööturule liiga palju arhitekte, otsustati saata HTMi kiri küsimusega, millistel alustel määrab riik arhitektieriala koolitustellimuse. Kirjas tehakse ühtlasi ettepanek korraldada arhitektide laiapõhjaline sektoruuring, mis annaks selge pildi arhitektieriala õppekohtade tegeliku vajaduse kohta Eestis.

Eesti arhitektuuriõppe problemaatikaga seoses peeti vajalikuks korraldada asjassepuutuvate osapoolte, sh HTMi esindajate osalusel nõupidamine.

☐ **Rahvusarhiivi uue hoone ideevõistluse** tingimuste koostaja K. Komissarov tutvustas RKASi korraldatava võistluse lähteülesannet jt võistlusega seotud küsimusi.

Võistluse eesmärk on valida parim arhitektuurne ja majanduslikult ökonoomne lahendus hoone rajamiseks Tartusse Nooruse 3. Võistlusega soovitakse leida linnaehituslikult sobiv, tõhusa pinnakasutusega ja arhitektuurselt kõrgetasemeline nüüdisaegne arhiivihoone, mille ehitus- ja ülalpidamiskulu on säästlik ning mis on väikse energiatarbega. Võistluse aluseks on Rahvusarhiivi koostatud ruumiprogramm ja tingimused ning RKASi koostatud lähteülesanne.

Tartu Linnavalitsus on 23. juulil 2012 kehtestanud Nooruse 1a, 1b ja 3 kruntide detailplaneeringu. K. Komissarov on teinud Ain Padrikule, Vahur Sovale ja Andres Lungele ettepaneku osaleda võistluse žüriis EALi esindajatena ning nad on andnud ka oma nõusoleku.

Lähteülesande hankemenetlust kirjeldavas punktis on RKASi soovil kirjas, et žürii hindab esitatud kavandeid juhendis kirjeldatud kriteeriumide alusel ja valib välja kolm võitjat. Auhinnafondi suurus on kuni 28 000 eurot ja see jaguneb järgmiselt: kolme võitja auhind on à 7000 eurot (kokku 21 000 eurot) ja kahe ergutuspreemia suurus on 2500 eurot (kokku 5000 eurot).

Pärast võistluse võitjate selgumist korraldab hankija nende vahel väljakuulutamisetähtaegaga läbirääkimistega hankemenetluse, et sõlmida projekteerimistööde hankeleping.

Komissarovi arvates peaks žürii seadma kolme võrdse võitja väljavalimise asemel kolm paremat tööd siiski paremusjärjestusse, et alustada selle põhjal läbirääkimisi.

Eestseisus pidas vajalikuks, et enne ideevõistluse tingimuste EALis kooskõlastamist vaatab EALi võistluste töögrupp need süvitsi läbi ja kujundab oma seisukoha. Komissarovile tehti ülesandeks täpsustada võistlusjuhendi p 7.7.2.3, eelkõige osaleja ja pakkuja vahekorda.

☑ I. Heinsoo andis ülevaate 16. jaanuaril Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis toimunud infopäevast **majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MTSÜS) muudatuse** kohta. Muudatused jõustuvad 1. aprillil 2014 ja toovad kaasa muudatusi ka teistes seadustes, sh ehitusseaduses.

Olulisemad muudatused ehitusseaduses on järgmised: pärast MTSÜSi jõustumist tuleb projekteerimise valdkonnas tegutsemiseks esitada majandustegevusteade. See loetakse esitatuks, kui vastutav spetsialist kinnitab majandustegevuse registris oma õigussuhte ettevõtjaga, kusjuures ta saab oma kinnitusest igal ajal loobuda. Vastutaval spetsialistil peab olema projekteerimise alal töökogemus iseseisvaks tegutsemiseks ning oskused ja teadmised, mida tõendab talle antud kutse kutse seaduse tähenduses Eesti kvalifikatsiooni- raamistiku seitsmendal või kaheksandal tasemel. Ta võib projekteerimiseks oma pädevust tõendada erialase kõrghariduse ja kolmeaastase erialase töökogemusega kuni 2016. aasta 1. jaanuarini.

Kutsega kaasnevad õigused kehtestatakse kutsestandarditest lähtudes, st iseseisvalt ja omal vastutusel võib tegutseda alates volitatud arhitekti kutse saamisest 7. kutsetasemel. Diplomeeritud arhitekt 7. tasemel saab töötada vaid volitatud arhitekti juhendamisel.

Volitatud arhitekti kutse saamise eelduseks on vähemalt kolmeaastane erialane töökogemus 7. taseme diplomeeritud arhitektina viimase kuue aasta jooksul. Seega peavad rakendusarhitektid üldjuhul taotlema esmalt diplomeeritud arhitekti kutset (mis on võrdsustatud IV kutsetasemega vanas süsteemis). Kuid selleks, et anda senise seaduse alusel iseseisvalt juba pikaajaliselt praktiseerivatele rakendusarhitektidele võimalus taotlema volitatud arhitekti kutset 7. kutsetasemel (mis lubaks neil seejärel senist tegevust jätkata), tehakse kutse andmise korda üleminekuperioodiks erand. Kutse andmise korra muudatusettepaneku sõnastab EALi kutsekomisjon ja esitab selle kinnitamiseks SA Kutsekoda kultuuri kutsenõukogule.

☑ Arutati, kellele anda 14. veebruari üldkogu koosolekul 2012. aasta parima tellija, ehitaja ja publitsisti tiitel koos EALi teenetemedaliga. Eestseisus otsustas jagada teenetemedalid järgmiselt.

Parim tellija on Tartu Ülikooli Narva kolledž (direktor Katri Raik ja haldusjuht Jaanus Villiko) – Tartu Ülikooli Narva Kolledži hoone loomise eest. Tänu nende kahe tegevusele ja otsustele on Narva vanalinna kerkinud suurepärase arhitektuuriga linna elavdav uus hoone.

Parim ehitaja on YIT ehitus (projektijuht Sven Rumm) – kaasamõtleva ja motiveeritud meeskonnatöö eest Tartu Ülikooli Narva kolledži ehitamisel.

Parim kirjutaja/publitsist on Veronika Valk. Tema sulest ilmus 2012. aastal Sirbis hariv arhi-

tektuurimõtteid vahendav intervjuude seeria EKA arhitektuuriosakonna avatud loengute sarjas esinenud välisarhitektidega. Lisaks on ta aasta jooksul avaldanud olulisi arhitektuurikirjutisi teistes lehtedes.

Parim insener on Karl Õiger – suurepärase ja südamega tehtud töö eest Tallinna vesilennukite angaarde renoveerimisel. Hoone suudeti päästa eelkõige tänu Õigeri entusiasmile, pühendumisele ja kindlale soovile leida kriitilises olukorras lahendus – see on just see, mida arhitektid inseneridelt ootavad.

☑ **Tartu waldorfkeskuse rajamise** eestvedaja Katri Tammekand pöördus EALi poole palvega nimetada 15. veebruaril 2013 Eesti Arhitektuuri muuseumis toimuvale **orgaanilise arhitektuuri konverentsile** EALi ettekandega esineja ning anda üritusele oma (mitterahaline) toetus. Konverents toimub 15.02–24.03.2013 arhitektuuri muuseumis eksponeeritava orgaanilise arhitektuuri näituse raames. Sündmust toetavad arhitektuurimuuseum, Eesti Kultuurkapital ja Hollandi saatkond. Näituse kuraator on orgaanilise arhitektuuri ekspert Pieter van der Ree Hollandist. Konverentsil tutvustatakse muu hulgas Tartu waldorfkeskuse arhitektuurivõistlust, kuhu esitatud töödest on muuseumi suures saalis eksponeeritava orgaanilise arhitektuuri näitusega koos üleval ka teine näitus muuseumi galeriis.

Eestseisus kiitis ettevõtmise heaks ja pakkus konverentsile EALi poolt ettekandega esinema AB SALTO arhitekte.

☑ I. Mald-Villand tutvustas eestseisusele EALi ettepanekuid **arhitektuurivaldkonna 2013. aasta raha** osalise kasutamise kohta. Kokku on Kultuuriministeerium eraldanud 60 000 eurot, millest 22 520 eurot läheb EAK tegevustoetuseks ja projektidele jagatakse 37 480 eurot. Eelistatud on projektid, mis arendavad valdkonda populariseerimise teel ning ettevõtlus- või ekspordivõimekust suurendades (nt osalemine valdkonna rahvusvaheliste organisatsioonide töös, ekspordivõimekust, koolitused).

EALi ettepanekud on 28 620 euro ulatuses järgmised:

- noorteaktsioon Tallinnas Mere puiesteel ja EALi aastanäitus (2012. aasta edasilükatud projekt) – 7000 eurot;
- eramu ja väikeobjekti preemia võistluste trükis – 3500 eurot;
- arhitektuurivõistluste teemaline näitus – 2000 eurot;
- väliskoosolekutel (EAN, EFAP, UIA/BAUA) osalemine – 5410 eurot (2012. aastal 6000 eurot);
- EALi kodulehe arendus – 2000 eurot;
- BAUA seminari korraldamine Eestis (seoses eesistujaks saamisega 2013. aasta sügisel) – 1900 eurot;

aprilli lõpp / mai algus – žürii tutvub kohapeal objektidega
 mai – algab näituse ja kataloogi ettevalmistamine
 26. september – preemiate üleandmine ja näituse avamine Soolalaos

Mõlema võistluse žürii kinnitati järgmises koosseisus: kaks EALi esindajat (sh üks maastikuarhitekt), üks Eesti Sisearhitektide Liidu esindaja, üks välisliige (nt Kamppi kabeli autor) ning üks kuraator või kriitik (sh kataloogi tekstide autor). Žürii sekretär on I. Kormašov.

Võistluste üheks koostööpartneriks on lubanud tulla Velux Eesti OÜ (eripreemia parima päevavalguslahenduse eest), kuid neid võiks atraktiivsuse mõttes lisanduda.

Võistlused otsustati välja kuulutada nii EALi liikmete seas kui ka avalikkuse ees.

☑ I. Mald-Villand tutvustas EALi **2012. aasta raamatupidamise aastaaruannet**.

☑ Kultuuriministeeriumi (KM) arhitektuurivaldkonna projektijuht Yoko Alender andis ülevaate **dokumendi „Kultuuripoliitika arengusuunad aastani 2020”** hetkeseisust.

KM saadab lähiajal selle tööversiooni asjassepuutuvatele institutsioonidele läbivaatamiseks ja arvamuse avaldamiseks. Alender on valmis tulema EALi esindajatele tööversiooni ja selle arhitektuuriosa tutvustama ja küsimustele vastama. Riigiarhitekti käsitlevat lõiku dokumendi tööversioonis ei ole.

Dokumendi vastuvõtmise järel saab selle alusel hakata koostama arhitektuurivaldkonna tegevuskava. Mitme ministeeriumiga koostöös on plaanis koostada riiklikul tasemel laiem dokument „Elukeskkonna arengukava”, kuhu soovitakse kindlasti ka EALi panust.

☑ J. Huimerind märkis, et aktiivsemalt tuleks tegelema hakata **autoriõiguse teemaga**, eriti seoses Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis (MKM) ettevalmistatava dokumendiga **autorluse fikseerimise kohta ehitusregistris**. MKM soovib, et ehitusregistrisse laetaks üles kõik projektid, mida MKM ühtlasi aktsepteeriks kui autorluse fikseerimist. See toob probleemina kaasa võimaliku privaatsuse rikkumise (nii saaks nt eramajade projekte alla laadida).

☑ Yoko Alender tutvustas **tarkade otsuste fondi toel kavandatavat uuringut**.

Riigikantselei kaudu on loodud rahastamismehhanism tarkade otsuste fond, mille toel hakatakse tegema pädevate riigiotsuste jaoks vajalikke eeluuringuid. Alender on esitanud koos rahandusministeeriumi ja MKMiga taotluse rahastada uuringuid, mis tegeleks järgmiste küsimustega:

- Kuidas saada riigihangetel osalema päde-

vad projekteerijad ja kuidas välistada mittepädevad?

- Kuidas koguda projekteerimise aja- ja hinnastatistikat (koos katseprojektiga)?
- Riigi infosüsteemide ehitusandmete osa – vajadused, võimalused, dubleerimine, optimeerimine.
- BIM-süsteemi toimemehhanismide (võimalused, ohud jne) väljaselgitamine teiste maade praktikale toetudes.

Kui taotlus rahuldatakse, tuleb esitada kahe kuu jooksul täpsustav lähteülesanne, mille väljatöötamise soovitakse kaasata nii EAL kui ka Eesti Projektbüroode Liit. Töö projektiga kestaks poolteist aastat. Komisjon on koos 22. veebruaril 2013.

☑ Y. Alender andis edasi **Veneetsia arhitektuuribiennaali** korraldamisega seonduva info.

Jaanuaris kuulutati välja biennaali 2014. aasta peakuraator Rem Koolhaas ja teema „Fundamentals 1914-2014”. Toimunud on ka esimene kohumine kohapeal, kus käis Eesti komissarina Ülar Mark. Tegemist on näitusega arhitektuurist ning suund on pigem retrospektiivne ja analüütiline. **Kultuuriministeerium (KM) soovib siduda teema Eesti jaoks peatselt saabuva riigi 100 aasta juubeliga.**

Uuendusena avatakse 2014. aasta biennaal juba juunis ja kogemus näitab, et ettevalmistusi tuleks alustada varem. KM soovib valida seekord autorid ja töö välja kahes voorus, st kõigepealt kuraatori (temaga koos täpsustatakse teema, ideevõistluse tingimused ja meetodika) ja teises voorus autorite meeskond (teostab töö). Kõik valdkonna põhiorganisatsioonid võiksid esitada oma kuraatorikandidaadi.

Eestseisuse arvates võiks kuraatori valimisega kaasneda temaatiline avalik seminar, kus võivad oma ideed esitada lisaks kutsutud kuraatoritele kõik teised soovijad. Kuraatori ja töö valik peaks toimuma nagu ikka eelkõige koostöös EALiga ja teostus koostöös EAKga.

Alender toetas avaliku seminari korraldamise mõtet. Kuraatorkonkursi/-seminari plaani väljatöötamise tuleks tema arvates peale EALi ja EAK esindajate kaasata arhitektuurimuuseumi ja EKA esindajad. Selline nõupidamine tuleks korraldada juba lähiajal. Alender palus EALil määrata biennaali ettevalmistustoimkonda ka oma esindaja.

☑ J. Huimerinna sõnul vaatas EALi arhitektuurivõistluste töögrupp läbi **Rahvusarhiivi uue hoone arhitektuurivõistluse** korrigeeritud tingimused (ilma lisadeta) ja esitas uuesti oma muudatusettepanekud. Töörühm juhib tähelepanule teatud vastuoludele, mis tuleb enne EALi kooskõlastuse saamist likvideerida. Nendest peamised olid järgmised.

- a) Punkti 7.7.2 alapunktid peaksid olema sõnastatud ühtlaselt, arvestades p 7.7.2 sõnastust.

p.7.7.2 on Hankija märgib, et nimetatud projekteerimistööde tellimiseks korraldatava väljakuulutamisetala läbirääkimistega hankemenetluse puhul kohaldatakse pakkuja meeskonnale (pakkuja, pakkuja töötajad, pakkuja alltöövõtjad, alltöövõtjate töötajad) järgmisi nõudeid, mille kohaselt:

7.7.2.1 Pakkuja meeskonnas peab vähemalt üks isik omama viimase kolme aasta jooksul ning vastavastutav spetsialist peab omama viimase viie aasta jooksul kogemust arhitektuuri mudelprojekteerimises ning on vastava tarkvaraga teostanud mudelprojekteerimise töid sarnasel või sarnastel objektidel Lisas 11 toodud juhendis nimetatud eelmudeli mahus. Siin ja edaspidi mõistetakse sarnase objekti all ühte 5000 m² suuruse netopinnaga hoonet või kahte 3000 m² netopinnaga sarnast hoonet, millele on väljastatud ehitusluba. Sarnaseks hooneks nimetatakse MKM 04.12.2012 määruses nr 78 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ koodidega 12200, 12330, 12410, 12520, 12620, ja 12630 tähistatud ehitisi. Kogemuse ajalist kestvust vaadeldakse väljakuulutamisetala läbirääkimistega riigihanke hankedokumendi pakkuja eesitamisega eelneva perioodi kohta.

7.7.2.2 Pakkuja meeskond peab omama kogemust arhitektuuri, konstruktsioonide ja eriosade (küte, ventilatsioon, jahutus, vesi, kanalisatsioon, elekter) mudelprojekteerimises ning on vastava tarkvaraga teostanud mudelprojekteerimise töid vähemalt 1 (ühel) objektil viimase 5 (viie) aasta jooksul ning minimaalselt EVS 811 vastava põhiobjekti täpsusega.

7.7.2.3 Pakkuja meeskond peab omama kogemust sisekliima ja energia hoonesimulatsioonide teostamisel mudelprojekteerimise käigus ning on teostanud simulatsioone vähemalt 5 (viis) objekti projekteerimisel viimase 5 (viie) aasta jooksul.

- b) Tingimusega, et võistlus lõpeb kolme võitjaga, on EAL nõus katseprojektina juhul, kui hilisemas läbirääkimistega hankemenetluses arvestatakse hindamise osakaalusid järgnevalt: 60% ideevõistluse žürii antud punktid, 20% hind ja 20% pakkuja meeskond.
- c) Projekteerimise maksumuseks on 13 000 m² brutopinnaga hoone puhul 300 000 eurot, st 23 eurot ruutmeetri kohta. Seni pole EAL näinud lepingu projekti, st pole teada, mida soovitakse selle tasu eest saada. Esmased arvutused näitavad, et see projekteerimise hind on tagasihoidlik. Arvestades hoone funktsioone (70% hoidlad u 9000 m² suurusel pinnal ja u 4000 m² büroosid), võiks eeldatav ehitismaksumus jääda 8–10 miljoni euro piiresse.

EALi seisukoht on, et 300 000 eurot on ideevõistluse tingimusi arvesse võttes projekteerimise hinna maksimummäärana alaarvestatud. EAL teeb ettepaneku muuta projekteerimismaksumust nii, et see oleks 5–6% eeldatavast ehitismaksumusest.

Eestseisus otsustas võistlustingimused kooskõlastada ainult juhul, kui RKAS on nõus arvestama neid EALi muudatusettepanekuid.

☐ Vaadati läbi **Saksa arhitekti Gernulf Schalowi EALi liikmeks astumise avaldus** ja muud esitatud dokumendid. Schalow alustas Eestis projekteerimistööd 2006. aastal ja nüüdseks on tal Tartus oma büroo.

Eestseisus oli seisukohal, et liikmeks astumiseks peaks Schalow esitama notariaalselt kinnitatud tõlke oma dokumentidest ja tehtud tööde portfoolio. Liikmeavaldus tuleks esitada etteantud vormil. Schalowit otsustati teavitada ka sellest, et liikmeks astumine ei anna õigust tegutseda Eesti projekteerimisturul, nii nagu võimaldab seda Saksa Arhitektide Koda (juhuks, kui Schalow soovib EALi liikmeks astuda sel eesmärgil).

☐ **Eesti Kõrghariduse Kvaliteediagentuuri** (EKKA) juhataja 12. jaanuari 2012. aasta korralduse kohaselt läheb nii Tallinna Tehnikaülikooli arhitektuuri õppekava kui Tallinna Tehnikakõrgkooli arhitektuuri ja ehituse **õppekava** (rakenduslik) 2013. aasta esimesel poolel **kordushindamisele** (2. lk 2. rida: [http://ekka.archimedes.ee/files/Kordushindamis\(12.02.2012\).pdf](http://ekka.archimedes.ee/files/Kordushindamis(12.02.2012).pdf)).

EALi juhatus on seisukohal, et EALi esindaja peaks kindlasti mõlema õppekava hindamisel osalema. Eestseisus toetas kordushindamisel osalemise vajadust ning õppekavade kordushindamise komisjonis EALi esindajana P. Pere kandidatuuri.

EALI üldkogu koosolek

14. veebruar 2013, kl 16–19.30
Tallinn, Kumu

1. ÜLDKOGU KAVA KINNITAMINE

(Peeter Pere, esimees)

P. Pere esitas üldkogule kinnitamiseks koosoleku päevakorra ja üldkogu kinnitas selle.

Koosolekule registreerus 98 EALi liiget, neist kaks olid delegeeritud volitusega.

2. EALI 2012. AASTA TEGEVUSE KOKKUVÕTE

(Ingrid Mald-Villand, direktor)

Besti Arhitektide Liit seisuga 14. veebruar 2013

- 393 liiget ja 15 noortekogu liiget
- Eestseisus: esimees + 20 liiget + 3 sektsioonide juhti
- Kontor Tallinnas Lai 31 (I korrusel)
- Kontoris viis töötajat: direktor, sekretär, kaks projektijuhti (sh üks osalise tööajaga), raamatupidaja (osalise tööajaga), kommunikatsioonijuht (osalise tööajaga) ja kodulehe toimetaja (osalise tööajaga)
- Uued töötajad 2012. aastast: projektijuhid Ingrid Kormašov ja Kairi Rand ning kommunikatsioonijuht Tiina Shein

Lahkunud liikmed ajavahemikus 10.02.2012–13.02.2013

Marie Hammer	18.01.1949–20.06.2012
Ingrid Mardi	15.10.1927–27.06.2012
Daisy Matve	02.09.1924–05.08.2012
Vaike Parker	18.03.1927–08.08.2012
Ilo Aarmann	16.03.1923–19.08.2012
Urve Alas	19.01.1927–19.09.2012
Inge Pehtla	26.01.1923–19.10.2012
Henn Roopalu	31.05.1918–09.12.2012
Mall Krigul	10.03.1930–26.01.2013

Lahkunud liikmeid mälestati leinaseisakuga.

Uued liikmed ajavahemikus 10.02.2012–13.02.2013

☒ **Aleksandr Zverev**, sünd 15.12.1983. Lõpetanud 2008. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab arhitektibüroos Emil Urbel OÜ arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 207/07.06.2012.

☒ **Kaidi Õis**, sünd 29.04.1985. Õppinud 2009. aastal arhitektuuri University College Corkis (Cork Centre for Architectural Education). Lõpetanud 2010. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala, 2011. aastal läbinud Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri konserveerimise ja restaureerimise täienduskoolituse. Töötab Studio b210s arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 208/16.08.2012.

☒ **Karin Tõugu**, sünd 16.05.1985. Õppinud aastatel 2008–2009 Oslos Arhitektuuri- ja Disainikõrgkoolis, lõpetanud 2010. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab Studio b210s arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 208/16.08.2012.

☒ **Kadri Klementi**, sünd 11.10.1984. Lõpetanud 2008. aastal Gerrit Rietveld Academies arhitektuuri ja 2010. aastal Eesti Kunstiakadeemias linnamaastike eriala. Töötab Studio b210s arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 208/16.08.2012.

☒ **Aet Ader**, sünd 26.05.1985. Lõpetanud 2010. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab Studio b210s arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 208/16.08.2012.

☒ **Ingrid Aasoja**, sünd 21.11.1985. Õppinud 2008–2009. aastal Virginia Polytechnic Institute'is WAACis (Washington Alexandria Architecture Center) arhitektuuri ja linnaplaneerimise erialal. Lõpetanud 2010. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab Aasoja Projekt ASis arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 209/13.09.2012.

☒ **Tarmo Miller**, sünd 30.05.1982. Lõpetanud 2009. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab Arhitektuuribüroos Pluss arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 209/13.09.2012.

☒ **Jaan Kuusemets**, sünd 10.06.1976. Lõpetanud 2002. aastal Eesti Mereakadeemias merendusteaduskonna, 2010. aastal Tallinna Tehnikakõrgkoolis rakendusarhitektuuri eriala ja 2012. aastal Brandenburgi Tehnoloogia Ülikoolis arhitektuuri magistriõppe. Töötab arhitektuuribüroos Dagopen OÜ arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 211/11.10.2012.

✦ **Reedik Poopuu**, sünd 03.07.1985. Lõpetanud 2011. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri eriala. Töötab arhitektuuribüroos Stúdio Tallinn. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 212/25.10.2012.

✦ **Mihkel Urmet**, sünd 31.10.1978. Lõpetanud 2002. aastal Tallinna Tehnikakõrgkoolis arhitektuuri eriala. Töötab arhitektuuribüroos TEMT OÜ arhitektina ja on arhitektuuribüroo osanik. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 217/24.01.2013.

✦ **Indrek Peil**, sünd 18.03.1973. Lõpetanud 1996. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab arhitektuuribüroos Head Arhitektid OÜ arhitektina, on arhitektuuribüroo juhatuse liige ja asutaja. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 217/24.01.2013.

Noortekogu uued liikmed ajavahemikus 10.02.2012–13.02.2013

✦ **Johan Tali**, sünd 04.09.1986. Lõpetanud 2008. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala, õpib alates 2009. aastast Viini Rakenduskunsti Ülikooli arhitektuuri instituudis (Studio Prix ja Studio Rashid). Töötab arhitektuuribüroos soma architecture zt gmbh arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 206/24.05.2012.

✦ **Kadri Kerge**, sünd 15.11.1983. Õppinud 2002–2006 Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise erialal, 2009–2010 Lõuna-Kalifornia Arhitektuuriinstituudis (Southern California Institute of Architecture) ja saanud diplomi Viini Rakenduskunsti Ülikooli arhitektuuri instituudist (Architectural Design Studio Wolf D. Prix, 2006–2011). Töötab arhitektuuribüroos Asymptote Architecture (New York, USA) arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 206/24.05.2012

✦ **Lidia Zarudnaja**, sünd 12.11.1985. Lõpetanud 2009. aastal Peterburi riiklikus arhitektuuri ja ehituse ülikoolis arhitektuuri ning 2011. aastal Eesti Kunstiakadeemias maastikuarhitektuuri eriala. Töötab arhitektuuribüroos Miho OÜ arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 207/07.06.2012.

✦ **Kadi Paluoja**, sünd 31.10.1984. Lõpetanud 2011. aastal Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala. Töötab arhitektuuribüroos AB Luhse & Tuhala OÜ arhitekti-tehnikuna. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 207/07.06.2012.

✦ **Alvin Järving**, sünd 01.07.1986. Saanud 2011. aastal diplomi Viini Tarbekunsti Ülikooli arhitektuuri instituudist (Studio Wolf D. Prix). Läbinud 2012. aastal Delft University of Technology Hyperbody Studio arhitektuuriõpingud, praegu õpib Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri

ja linnaplaneerimise erialal. Töötab OÜs Hartal Projekt arhitektina. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 207/07.06.2012.

✦ **Artur Staškevitš**, sünd 20.08.1989. Õpib Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuri ja linnaplaneerimise eriala 4. kursusel. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 209/13.09.2012.

✦ **Sille Pihlak**, sünd 20.11.1985. Õppinud 2007. aastal Viini Tarbekunsti Ülikoolis tööstusdisaini (Studio Esslinger). Lõpetanud 2009. aastal Eesti Kunstiakadeemias sisearhitektuuri eriala ja 2009. aastal bakalaureuseõpingud Viini Tarbekunsti Ülikoolis arhitektuuri erialal (Studio Wolf D. Prix), kus jätkab praegu magistriõppes. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 209/13.09.2012.

✦ **Johanna Jõekalda**, sünd 08.05.1980. Lõpetanud Eesti Kunstiakadeemias arhitektiõppe kolm esimest aastat, jätkab magistriõpinguid Viini Tarbekunsti Ülikoolis arhitektuuri erialal. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 209/13.09.2012.

✦ **Ove Oot**, sünd 27.08.1977. Omandanud 2000. aastal Tallinna Tehnikaülikoolis ehitustehnika õppesuunal bakalaureusekraadi ning lõpetanud 2010. aastal Tallinna Tehnikakõrgkoolis rakendusarhitektuuri õppe. Õpib 2011. aastast Eesti Kunstiakadeemias arhitektuuriteaduskonna magistriõppes. Alus: EALi eestseisuse otsus nr 215/06.12.2012.

EALi tegevus 2012

Juhatuse, eestseisuse ja töögruppide töö

- Eestseisus käis aasta jooksul koos 21 korda.
- Juhatuse koosolekud toimusid igal esmaspäeval, v.a juulis ja augustis.
- Töögruppide ja seksioonide käisid aktiivselt koos büroo-omanike seksioon, seniioride seksioon, noortekogu, energiatõhususe, ürituste, ehitus- ja planeerimiseadusandluse, autoriõiguse ja võistluste töögrupp ja ning eriti tihedalt selle arhitektuurivõistluste juhendi parandamise töögrupp.
- Kooskäimist alustas eetikanormide kohandamise töögrupp.
- Tööd oli nii ekspertiiside töögrupil kui ka aukohtul.
- Tihedam koostöö oli RKASiga, nullenergiahoonete projekteerimise juhendi ja arhitektuurivõistluste juhendi koostamise teemal.

Osalemise dokumentide väljatöötamises

- Planeerimiseaduse ja ehituseadustiku eelnõu ning riigivara seaduse kohta Justiitsministeeriumile muudatusettepanekute esitamine (aprill, mai).

- Juhendmaterjali „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine” valmimine koostöös Eesti Disainikeskuse ja EKAg (juuni).
- Dokumendi „Eesti kultuuripoliitika arengusunnad aastani 2020” jaoks koostöös teiste valdkonna organisatsioonidega Kultuuriministeeriumile sisendi esitamine (juuni).
- Kutsekojaga koostöös koostatud arhitekti kutsestandardite valmimine.
- Osalemine hoone ehitusprojekti EVS811 standardi ja ruumilise keskkonna planeerija kutsestandardi esmatöötuse kavandi koostamise töögrupis.
- Ettepanekute tegemine mitme koostamisel olnud määruse muutmise ja täiendamise kohta.

Välissuhtlus

- Osalemine Euroopa Arhitektide Nõukogu (EAN) tegevuses: kaks korda aastas üldkoosolekul, üks kord finantskomitee koosolekul.
- Alates 2013. aastast on EALI eestseisuse liige ja büroo-omanike sektsiooni esimees Indrek Näkk EANI juhatuse liige.
- Koostöölepingu sõlmimine Poola Arhitektide Liiduga (SARP) Varssavis (19.–21. juuni).
- Osalemine BAUA tegevuses: BAUA koosolek (4.–5. oktoober) ja arhitektuuripäev Riias ning Daugavpilsis (osalesid P. Pere, H. Kesler ja T. Paaver); II regiooni presidentide kohtumine Bukarestis (7.–11. detsember, osalesid P. Pere ja H. Kesler).
- Veneetsia biennaali külastus, avamisel EALI tänukirjade üleandmine Dmitri Brunsile ja Raine Karbile.
- Osalemine 7. rahvusvahelisel energiatõhususe konverentsil Bressanones (6.–7. detsember, osales T. Laigu).
- Rahvusvaheliste ürituste ettevalmistamine, 2013. aasta mais näituse „Buum/Ruum” Budapestis avamise ettevalmistus.

Arhitektuuriteemalised vestlusringid

- EKA maja projekti arutelu (1. märts).
- ERMi projekti arutelu (26. aprill).
- Kunst.ee Kahni-teemalise erinumbri tutvustamine (24. mai).
- Tallinna sadamaala arengu arutelu Tallinna Sadamas (7. juuni).
- „LASNi” vestlusring (18. oktoober).
- „Kas Eesti on valmis aktiivmajaks?” koostöös Velux Eesti OÜga (22. november).

Sündmused

- Juhendmaterjali „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine” esitlemine Kumus (19. juuni).
- Kommunismiohvrite memoriaali ideevõistluse saidi avamine EALI koduleheküljel koostöös Kultuuriministeeriumiga (juuni).

- EALI-ESLi suveseminar riigi arhitektuuri teemal (14.–15. juuli), peaesinejad Marju Lauristin ja NL architectsi asutajaliige Walter van Dijk (Holland). Koht: Haapsalu kultuurimaja ja kuursaal, ilm: väga ilus, osalejaid: 196, toetajad: Graphic Concrete, Henkel, Fenestra, Velux, Vivacolor, Floorin, Vivarec, Weber.
- Lahemaa arhitektuurivõistlusega seoses kaks seminari ja mõttekoda: avaseminar arhitektuurimuseumis (3. mai), lõpuüritus Palmes (26. oktoober) ja mõttekoda Viinistus (11. september).
- Tampere elamumessi külastus Soomes (8. august).
- EALI esimese kuraatorinäituse „LASN” ideevõistlus ning näituse avamine arhitektuuri- ja disainigaleriis (18. oktoobril). Kuraatorinäituse idee algataja: Villem Tomiste, ideevõistluse võitja: arhitekt Reedik Poopuu. Poopuu kureerimisel löid üheksa autorite kollektiivi üheksa maketti ühe vabalt valitud Lasnamäe kvartali tulevikuvõistluse kohta.
- EALI maakonnapäev Raplas ja Raplamaal koostöös avaliku teenistuse arhitektide koguga (12. oktoober).
- Senioridele ehitatud kortermajadega tutvumine Helsingis (2. november).
- EALI teenetemedalite võistlus (sügisel). Kutsutud osalejatega võistlus toimus nelja ehte- ja metallikunstnikest osalejate rühma vahel. Võitjaks valis eestseisus kavandi „LINN” (autorid Rait Siska ja Risto Tali).
- Arhitektuurivaldkonna ühine aastalõpuseminar Apokalüpsis Tallinnas energiakeskuses (21. detsember).

Arhitektuurivõistlused 2012

EAL kaaskorraldas:

- Klooga koonduslaagri ja Põllkülas asuva ingerlaste matmispaiga väliekspositsiooni ideevõistlus (04.07–24.09.2012);
- arhitektuurivõistlus „21. sajandi kodu Lahemaal” (03.05–17.09.2012);
- Johan ja Maria Laidoneri mälestusmärgi ideevõistlus (17.05–06.09.2012);
- Eesti Ajaloomuuseumi Maarjamäe kompleksi hoonete ja väliala arhitektuurne ideevõistlus (07.03–04.06.2012);
- Veneetsia XIII rahvusvahelisel arhitektuuri-biennaalil eksponeeritava Eesti nüüdisarhitektuuri näituse ideevõistlus (12.01–23.02.2012);
- Kuressaare lastekodu kolme peremaja ideevõistlus (16.03–17.05.2012);
- Emajõe ideevõistlus (23.01–17.04.2012);
- Kristiine ühistransporditerminali ideevõistlus (27.01–16.04.2012).

EAL nõustas ja kooskõlastas:

- Riia, Turu, Aleksandri ja Soola tänava-
te vahelise ala arhitektuurivõistlus Tartus
(21.12.2012–04.03.2013);
- Tallinna Pirita rannaala arhitektuurne idee-
võistlus (10.10–17.12.2012);
- Rápina Aianduskooli kunstiteose tellimise idee-
võistlus (20.12.2012–05.03.2013);
- Ida-Viru Keskaigla aktiivravikompleksi kunst-
tilahenduse hange (07.11.2012–04.01.2013);
- Järvamaa Kutsehariduskeskuse Paide õppe-
hoone ja Särevere õpilaskodu nr 1 kunstiteoste
tellimise ideevõistlus (aprill–mai);
- linnaruumilise kunstiobjekti/arhitek-
tooni „Märka sõltuvust” ideevõistlus
(24.07–01.11.2012);
- Tartu waldorfkeskuse kompleksi hoone-
te ja välialade arhitektuurne ideevõistlus
(20.06–31.10.2012);
- tulevikumaja-nullenergiamaaja ideelahenduse
võistlus (09.10–07.11.12).

Arhitektuurivõistlused 2013

EALiga koostöös ettevalmistamisel:

- Karepa piilkonnamaja ideevõistlus koostöös
Rezestini OÜga;
- Läänemere kunstipargi planeeringu ja Eesti
paviljoni ideelahenduse arhitektuurivõistlus
koostöös Pärnu Uue Kunsti Muuseumiga;
- Tallinna Mustamäe Maarja Magdaleena kiriku
hoonetekompleksi arhitektuurivõistlus koos-
töös EELK Konsistooriumiga;
- Pärnu Kalevi staadioni arhitektuurivõistlus
(staadioni renoveerimine ja uute tribüünide
ehitamine) koostöös Pärnu Linnavalitsusega;
- Tallinna Maakri kvartali arhitektuurivõistluse
teine voor kootöös Tallinna Linnavalitsuse ja
maaomanikega.

EALi projektid 2013

I poolaasta

- EALi 2012. a kuraatorinäituse „LASN” avamine
Narvas TÜ kolledžis (17. jaanuar);
- EALi vestlusõhtu „Arhitektuur ja meedia –
arhitektide uued võimalused muutuv meedia-
maastikul”, esinejaks David Basulto, okupat-
sioonide muuseum (21. jaanuar);
- EALi 2012. a kuraatorinäituse „LASN” avamine
Pärnu Muuseumis (1. veebruar);
- EALi üldkogude, noore arhitekti preemia 2012 ja
EALi teenetemedalite üleandmine, noore arhitek-
ti preemia 2010. a trükise esitlus (14. veebruar);
- arhitektuurivõistluste juhendit tutvustav semi-
nar (aprill);

- näitus „Õnnestunud arhitektuurivõistlused”
arhitektuuri- ja disainigaleriis (19.–28. aprill);
- Veneetsia arhitektuuribiennaali ideevõistlus
(mai?);
- EALi näitus „Buum/Ruum” avatud Ungaris
Budapesti arhitektuurikeskuses (6.–27. mai);
- senioride sektsiooni väljasõit Põlvamaale ja
Räpinasse (4.–5. juuni);
- EALi/ESLi suveseminar rannaalade arhitektuu-
ri ja ehituse teemal Lätis Jürmalas koostöös
ESLiga, kaasatud on Läti ja Leedu arhitektide
liit. Peaesineja: Aleksander Brodsky. Esitletak-
se noore autori preemia 2011. a trükist ja EALi
entsüklopeediat (29.–30. juuni).

II poolaasta

- EALi 2012. a kuraatorinäituse „LASN” avamine
Tartus (september);
- EALi noortekogu aktsioon Tallinnas Mere
puiesteel (30. august – 1. september);
- võistluste „Eramu preemia 2008–2012” ja
„Väikeobjekti preemia 2010–2012” preemiate
üleandmine ning näituse avamine arhitektuuri-
muuseumi suures saalis, näituse kataloogi esit-
lus (26. september);
- EALi maakonnapäev Ida-Virumaal (oktoober);
- EALi sünnipäev, noore arhitekti preemia 2012. a
trükise valmimine (8. oktoober);
- EALi õppereis Serbiasse-Montenegrosse-
Horvaatiasse (oktoober).

3. EALI SISE- JA VÄLISSUHTLUS

(Tiina Shein, kommunikatsioonijuht)

Mis on tehtud 2012. aastal?

- Pressiteadete, uudiste kirjutamine (u 40)
- Avalikud esinemised (nt Jaak Huimerind esines
novembris kinnisvarakonverentsil)
- Riigiarhitekti teema kajastamine
- Raadiointervjuude andmine
- Ülesastumised TVs (Jüri Üdi klubi, „Terevi-
sioon”, „OP!”), uudistesaadet)
- EALi üritustest (vestlusringid, seminarid) nelja
kokkuvõtte tegemine
- Kodulehe uuendamine ja sisu jälgimine
- Sisekommunikatsiooni parendamine

Mis on plaanis 2013?

- Intervjuud arhitektidega
- Arhitektuurialaste artiklite senisest intensiiv-
sem avaldamine
- Ajakirjanike harimine arhitektuuri teemal
- Arvamuslugude senisest intensiivsem
avaldamine
- Pressiteadete, uudiste kirjutamine ja
levitamine
- Riigiarhitekti teema kajastamise jätkamine

- Seminaridel, konverentsidel osalemine
- Sisekommunikatsiooni parendamine
- Kodulehe arendamine
- Arhitektuurisaate idee edasiarendamine
- Juhatuse, eestseisuse jt tegevuse parem kommunikatsioon avalikkusele

EALI kodulehel tehtud

- Esilehe struktuuri muudetud
- Kalender lisatud
- Esilehele uudisteplokk lisatud
- Rippmenüü loodud

EALI kodulehel teha

- Luua foorum
- Muuta paremaks menüü struktuur
- Arendada sisuhaldusprogrammi
- Avaldada sponsoraluse eesmärgil võimalike sponsorfimade reklaam kodulehel
- Google Analyticsi veebistatistika analüüsimine
- Lisada puuduolevate EALI liikmete portreefotod
- Luua arhitektuurivõistluste arhiiv

4. EALI MAJANDUSAASTA ARUANDE KINNITAMINE

(Raivo Tabri, revisjonikomisjoni esimees)

R. Tabri andis ülevaate EALI 2012. aasta majandustegevuse revideerimisest.

Üldkogu asus majandusaasta aruande kinnitamise üle hääletama avalikult käega, kinnitamiseks oli vaja 51% häältest. Hääletajaid oli kokku 98. Poolthääli oli 98, vastuhääli ega erapooletuid ei olnud. Hääletustulemuste põhjal kinnitati majandusaasta aruanne.

5. EALI PÕHIKIRJA MUUTMISE ETTEPANEK

(Ingrid Mald-Villand)

I. Mald-Villand tutvustas muudatusi ja parandusi, mis soovitakse EALI põhikirjas teha.

1) 6.1. *EAL-i tegevliikmeks võib olla vähemalt neli aastat oma erialal tegutsenud professionaalne arhitekt või arhitektuuriteadlane;*

Muuta teksti järgmiselt:

6.1. *EALI tegevliikmeks võib olla vähemalt kolm aastat oma erialal tegutsenud professionaalne arhitekt või arhitektuuriteadlane;*

2) 19. *EALI juurde kuulub noortekogu, milline tegutseb EALI eestseisuse määratud tingimustel ja korras.*

Muuta teksti järgmiselt:

19. *EALI juurde kuulub noortekogu, kes tegutseb EALI eestseisuse määratud tingimustel ja korras.*

3) 19.1. *EALI noortekogu liikmeks võib olla:*

19.1.1. *arhitektuuriüliõpilane, kes õpib magistriõppes või bakalaureuse- ja magistriõppes integreeritud õppekavadel põhinevas õppes arhitektuuri;*
19.1.2. *arhitektuuri magistriõppe või bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekava lõpetanud arhitekt.*

Muuta teksti järgmiselt:

19.1. *EALI noortekogu liikmeks võib olla:*

19.1.1. *arhitektuuriüliõpilane, kes õpib arhitekti õppekaval põhinevas õppes arhitektuuri;*
19.1.2. *arhitekti õppe lõpetanud arhitekt.*

4) 19.2. *EALI noortekogu liikmeks taotlejal tuleb esitada EALI eestseisusele kirjalik avaldus, millele lisatakse:*

19.2.1. *mapp töödest, lisaks tõend koolist, kus ta kutset õpib või diplomi koopia. Eestseisus otsustab noortekogu liikmeks vastuvõtmise hääletamise teel. EALI noortekogu liikmesus lõpeb isiku väljaastumise avalduse alusel või EALI liikmeks vastuvõtmise või noortekogu liikmest väljaarvamise otsusega.*

Muuta teksti järgmiselt:

19.2. *EALI noortekogu liikmeks taotlejal tuleb esitada EALI eestseisusele kirjalik avaldus, tõend koolist, kus ta kutset omandab, või diplomi koopia. Eestseisus otsustab noortekogu liikmeks vastuvõtmise hääletamise teel. EALI noortekogu liikmesus lõpeb väljaastumisavalduse esitamisel, EALI liikmeks vastuvõtmise või noortekogu liikmete hulgast väljaarvamise otsuse tegemisel.*

Üldkogu asus põhikirja muudatuste ja paranduste sisseviimise üle hääletama avalikult käega. Põhikirja muutmiseks oli vaja vähemalt 2/3 üldkogul osalenud liikmete nõusolek. Hääletajaid oli kokku 98. Poolthääli oli 98, vastuhääli ega erapooletuid ei olnud.

Hääletustulemuste põhjal kinnitati EALI põhikirja sisseviidavad muudatused ja parandused.

6. UUEST KUTSE ANDMISE KORRAS

(Ilmar Heinsoo, EALI esindaja kultuuri kutsenõukogus)

1. jaanuaril 2014 jõustub majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MTSÜS) muudatus, milles on senine majandustegevuse registri registreering asendatud teavitamiskohustusega. Seoses sellega on Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium ette valmistanud muudatused ehitusseaduses. Kõige olulisemad neist on järgmised:

- pärast MTSÜSi jõustumist tuleb projekterimisvaldkonnas tegutsemiseks esitada majandustegevusteade;
- majandustegevusteade loetakse esitatuks, kui

vastutav spetsialist kinnitab majandustegevuse registris oma õigussuhte ettevõtjaga;

- vastutav spetsialist saab kinnitusest igal ajal loobuda.

§ 47. VASTUTAV SPETSIALIST

- Vastutaval spetsialistil peab olema projekteerimise tegevusalal iseseisvaks tegutsemiseks töökogemus, oskused ja teadmised, mida tõendab talle antud kutse kutseeaduse tähenduses.
- Projekteerimise tegevusalal tegutsemiseks peab vastutaval spetsialistil olema kutse Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 7. või 8. tasemel.

VASTUTAV SPETSIALIST ÜLEMINEKUPERIOODIL

- Vastutav spetsialist võib oma projekteerimispädevust tõendada erialase kõrghariduse ja kolmeaastase erialase töökogemusega 2016. aasta 1. jaanuarini.

8-TASEMELINE KUTSESÜSTEEM

- Võimaldab kutseüsteemi tasemed siduda haridussüsteemi tasemetega.
- Võimaldab siduda Eesti kutsetasemed Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga (European Qualifications Framework, EQF) ning muuta need rahvusvaheliselt võrreldavaks ja tunnustatavaks.

NELI KUTSETASET

ARHITEKTUURIVALDKONNAS:

- rakendusarhitekt 6. kutsetasemel (esmatasandi kutse),
- diplomeeritud arhitekt 7. kutsetasemel,
- volitatud arhitekt 7. kutsetasemel,
- volitatud arhitekt-ekspert 8. kutsetasemel.

Diplomeeritud arhitekt on spetsialist, kes koostab volitatud arhitekti juhendamisel planeeringute erinevate liikide ja ehitiste ehitusprojektide arhitektuurset osa ning arhitektuurseid terviklahendusi.

Volitatud arhitekt on spetsialist, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel koostama, hindama ja juhtima maa-alade, linnade ja asulate ruumiliste planeeringute ja ehitusprojektide arhitektuurseid terviklahendusi ning hindama ehitatud keskkonda.

KUTSE TAOTLEMISE EELTINGIMUSED

Diplomeeritud arhitekt 7. kutsetasemel on

- ülikoolis või sellega võrreldavas õppeasutuses edukalt läbinud arhitektiõppe, mis vastab reguleeritud kutsete õppe raamõuetele või
- läbinud rakendusarhitekti õppe ning omandanud lisaoskused ja teadmised sellele järgnenud vähemalt kolmeaastase planeerimise ja/või

arhitektuurse projekteerimise alase töökogemuse abil.

Kutse taotlemise eeltingimuste suhtes otsustati teha pikka aega tegutsenud rakendusarhitektidele erand.

Volitatud arhitekt 7. kutsetasemel on

- omandanud iseseisvalt ja omal vastutusel töötamiseks vajalikud oskused ning teadmised töötades vähemalt 3-aastat planeerimise ja/või arhitektuurse projekteerimise valdkonnas diplomeeritud arhitektina
- erandi võimalus varem lõpetanud pikaajalise tööpraktikaga rakendusarhitektidele.

SENISED KUTSETUNNISTUSED ON JÕUS

kuni neile märgitud kehtivusaja lõpuni, sh võrdsustatakse:

- volitatud arhitekt IV = diplomeeritud arhitekt 7,
- volitatud arhitekt V = volitatud arhitekt 7.

KUTSETAOTLEJA PÄDEVUSE HINDAMINE

Taotlejat hinnatakse portfoolio ja intervjuu alusel.

- Esimeses voorus analüüsib ja hindab kutsekomisjon taotleja portfooliot.
- Hindajad koostavad esitatud dokumentide põhjal lisaküsimused intervjuuvooruks.
- Teises voorus toimub intervjuu.

NÕUDED PORTFOOLIOLE

- Esitatavad dokumendid on loetletud kutse andmise korra p-s 7.1;
- esitada loetelu viimase kümne aasta töödest;
- esitada illustratiivne materjal 6–8 objektist;
- ühele neist koostada objektianalüüs (kuni 1000 tähemärki);
- vähemalt üks loetelus esitatud planeering peab olema kehtestatud või ühe loetelus esitatud ehitusprojekti põhjal hoone ehitatud.

Nõuded taotlejale määratakse kutsestandardiga.

Hinnatakse:

- haridust,
- teadmisi ja oskusi,
- töökogemust,
- hoiakuid ja väärtushinnanguid.

Hinnatakse taotleja teadmiste ja oskuste vastavust kutsestandardile. Hindamise aluseks on hindamiskriteeriumid (vt kutse andmise korra p 9.4.2). Kutsekomisjoni otsuse peale võib taotleja esitada kutse andjale 30 kalendripäeva jooksul kaebuse.

Kutse andmise korra, kutsestandardite jt kutse andmisega seotud dokumentidega on võimalik tutvuda EALi kodulehel aadressil http://www.arhliit.ee/kutsekoda/kval_omistamine.

7. EAL EUROOPA ARHITEKTIDE NÕUKOGUS

(Indrek Näkk, EANI juhatuse liige aastatel 2013–2014)

Euroopa Arhitektide Nõukogu (EAN, The Architects Council of Europe) asutasid Itaalias Trevisos 11. mail 1990 organisatsioonid Liasion Committee of the United Europe ja Council of European Architects.

EANI eesmärgid on

- edendada arhitektuuri Euroopas;
- eelistada ja edendada ehitatavas keskkonnas kvaliteetarhitektuuri;
- toetada ehitatavas keskkonnas säästvat arengut;
- tagada arhitektidele ranged kvalifikatsioonistandardid;
- propageerida arhitektuuripraktikas kvaliteeti;
- edendada Euroopas piirideta üleeuroopalist arhitektuuripraktikat vastavalt Euroopa Liidu direktiividele ja poliitikale;
- tegutseda ühtselt kogu Euroopa arhitektkonna huvide eest.

EANI liikmeteks on arhitektide organisatsioonid, praegu 45 liitu 31 riigist. Neid on kõikidest Euroopa Liidu liikmesriikidest, lisaks Luksemburgist, Norrast, Šveitsist ja Türgist ning kaks vaatlejaliiget Bosniast ja Hertsegoviinast ning Makedooniast. EAL oli EANI vaatlejaliige alates 2002. aastast ja täisliige 2004. aastast. Liikmesorganisatsioonide kaudu kuulub EANI üle 520 000 arhitekti.

EAN korraldab aastas kaks peassambleed, kus kohtuvad liikmesorganisatsioonide delegaadid. Veel toimub kaks finantskomitee ja koordinaatorite komitee koosolekut ning kuus juhatuse koosolekut. EANI kontorit Brüsselis juhib peassambleel valitud peasekretär. Kogu EANI tööd juhib peassambleel valitud president ja juhatuse. Koostööd tehakse töörühmades, mis jagunevad kolme teemavaldkonda: juurdepääs elukutsele, elukutse praktika ja elukvaliteet.

Esimese teemavaldkonna „Juurdepääs elukutsele” alla kuuluvad järgmised töörühmad: haridus, kvalifikatsioonidirektiiv, akrediteerimine, registreering/litsentsimine, töökogemus vähemalt kaks aastat, pidev kutsealane areng.

Teise teemavaldkonna „Elukutse praktika” alla kuuluvad järgmised töörühmad: teenused siseturul, teenustekaubandus, konkurentsivõime, hange, arhitektuurse projekteerimise võistlused, hinna infosüsteem, teenuste ulatus-käsitlusala, tervis ja ohutus, vastutus ja kindlustus.

Kolmanda teemavaldkonna „Elukvaliteet” alla kuuluvad järgmised töörühmad: keskkond ja arhitektuur, linna teemad, eluase ja uuringud.

Ülevaade viimasest EANI üldkogust (30. november – 1. detsember)

Peaassamblee algas EANI presidendi Selma Harringtoni sõnavõtuga. Ta peatus sellistel teemadel nagu EANI prioriteetide ja juhtimise muudatused, ülevaade EANI osavõtust Euroopa Liidu fondide projektidest, EANI aastaaruanne ja strateegiaplaan, liikmesorganisatsioonide suurenenud kohustused, esitlused väljaspool EANI, rahvusvahelised ja Euroopa Liidu partnerid, arhitektuuri poliitika areng, arhitektuurisektori uuring ja arhitekti roll „Ehitus 2020” kontekstis.

Pikem keskustelu oli maksmata liikmemaksude teemal. Nimelt tekkisid Belgia Arhitektide Liidul (CNOA) sellega probleemid (Belgiast on EANis esindatud kaks arhitektide liitu). Samuti teatas president Poola Arhitektide Liidu (IARP) tagasiastumise soovist, sest seoses ümberkorraldustega ei ole see liit võimeline tasuma liikmemaksu (Poolast on samuti EANis esindatud kaks arhitektide liitu). IARP ja juhatuse leppisid kokku, et otsitakse koos võimalusi hoidmaks mõlemat Poola liikmesorganisatsiooni EANis.

Türgi delegatsioon kirjeldas oma valitsuse püüdlusi anda ametid vabaks ja elimineerida kutsekodade iseseisvus. EAN ja mitu rahvusvahelist organisatsiooni on avaldanud Türgi Arhitektide Liidule (CAT) toetust ja soovitanud Türgi valitsusel need tingimused üle vaadata.

Peasekretär Ian Prischard teatas oma ettekandes, et tihedas koostöös EANI töörühmadega on tema aeg peamiselt kulunud EANI poliitiliste seisukohtade väljaarendamisele. Ta tutvustas teenuste direktiivi arengusuundumusi ja arhitektuurisektori uuringut. See uuring katab 95% Euroopa arhitektuurivaldkonnast.

Uuringust selgus, et sektor kannatab endisel majanduskriisi all, arhitektid on ootusi tunduvalt kahandanud, tekkinud on nii-öelda uus normaalus. Ehkki ka suured firmad on palju tagasi tõmmanud, on nemad ainukesed, kes on alates 2010. aastast suurendanud nii käivet kui ka kasumit. Töövõtjatest arhitektide seas on töötus kasvanud 3%-lt 2008. aastal 6%-le 2012. aastal. Teisalt on väga väikeste firmade arv suurenenud. Rohkem arhitekte töötab nüüd osalise tööajaga. Lõuna- ja Põhja-Euroopas on arhitektuurisektoris suured erinevused. Arhitektide arv kasvas Euroopas 2,4%, samal ajal kasvas rahvastik ainult 1,1%. Naisarhitektide arv ei ole palju muutunud, see on 36%. Piiriüleselt töötab endiselt vähe arhitekte (3%), kuid paljud (35%) kaaluvad tõsiselt välisriiki tööleminemist. Arhitektuuriturug on kahanenud kiiremini kui ehitusturg. Arhitektuurituru toetamine eramute projekteerimisele on isegi suurem kui aastatel 2008 ja 2010. Arhitektuurfirmade arv on suurenenud, keskmine käive on väikestel ja keskmise suurusega firmadel kahanenud, aga kasum enne makse on suurenenud. Töötunni hind

on vähenenud koos keskmise töötasuga, mis on vaid 28 133 eurot aastas (Eestis 10 080 eurot). Arhitektid tunnevad, et nad on vähem hinnatud kui 2008. või 2010. aastal ning on vähem rahul oma elukutsevalikuga.

Kinnitati uus 11-liikmeline EANi juhatus, kuhu kuulub 2013. ja 2014. aastal ka I. Näkk. Enne ametissekinnitamist tegid kõik juhatuse liikme kandidaadid ettekande. 2013. a juhatusse kuuluvad EANi president Selma Harrington (Iirimaa), Michel de Keyser (Belgia), Lionel Dunet (Prantsusmaa), Nicholas Galabov (Bulgaaria), Wolfgang Haack (Saksamaa), Pierre-Henri Schmuz (Šveits), Bulent Batuman (Türgi), Vincent Cassar (Malta), Martin Drahovski (Slovakkia), David Falla (Suurbritannia) ja I. Näkk (Eesti).

Peaassamblee teises pooles tegid kõigi kolme teemavaldkonna vastutavad esindajad oma töörühma tegevuse kohta ettekande. Ettekannete tekstidega on võimalik tutvuda EANi kodulehel.

Ülevaade EANi 2013. aasta esimesest juhatuse koosolekust 18. jaanuaril

Koosolek algas rõõmsa noodiga: teatati, et Belgia Arhitektide Liit on liikmemaksu tasunud ja jääb EANi liikmeks. Poola Arhitektide Liidu väljaastumise palve oli paraku saabunud kolm nädalat tähtajast hiljem ja ka väljaastumise korral tuleks sel liidul tasuda 2013. aasta liikmemaks. Kaaluti võimalust kaasata solidaarsusfond ja enne järgmist juhatuse koosolekut pidada juristiga nõu.

Juhatusel liikmete vahel jagati ära vastutusala ja neile anti juhatuse liikme käsiraamatud. I. Näki vastutusala on teine teemavaldkond, „Elukutse praktika”.

Vaadati läbi aastaaruanne ja 2013. aasta strateegia plaan, kuhu juhatuse liikmed saavad teha muudatusi veebruari keskpaigani.

Peasekretär tegi esitluse Euroopa Liidu seadusandliku protsessi, nn tavalise otsuste langetamise protsessi kohta. Ta kirjeldas Euroopa Komisjoni olulist rolli, ministrite nõukogu ja Euroopa parlamenti ning seaduse kinnitamise seitsmeastmelist protsessi iga direktiivi puhul. Ta näitas EANi sekretariaadi, koordinaatorite ja töörühmade eesistujate rolli lobitöö tegemise protsessis ning rõhutas liikmesorganisatsioonide kaasamise tähtsust seoses nende riikide esindajate teavitamisega.

Juhatusel liige Lionel Dunet tutvustas plaani kaasata EANi kodulehe uuendamisse kommunikatsiooninõuandjaid, kelle pakkumised vaadati üle. Vaadati üle ka arhitektuurisektori uuring ning arutati läbi instantsid, kellele seda võiks saata ja kus seda kasutada.

Projektijuht Eleni Goni tutvustas hetkeseisu EANi viies Euroopa Liidu fondide rahastatud projektis, milleks on:

- Open House – Euroopa Liidu ehituse

hindamismetodoloogia;

- Shelter – sotsiaalmajad;
- TrainBuild – energiasäästlike hoonete lisaväärtuse teadvustamine nende hoonete omanikele;
- LEEMA – orgaanilise soojustuse väljatöötamine;
- Inspire – uuring selle kohta, kuidas järgida eluhooneid täielikult renoveerides Euroopa Liidu juhiseid.

Teemavaldkondade vastutavad isikud tegid ülevaate hetkeseisust töögruppides. Kinnitati 2013. aasta kohtumiste plaan. EANi juhatuse järgmine koosolek peetakse 5. ja 6. aprillil Dublinis.

8. EALI BÜROO-OMANIKE SEKTSIOONI 2013. AASTA PLAANID

(Indrek Näkk, sektsiooni esimees)

Büroo-omanike sektsioon (BOS) on loodud 2007. aasta 11. septembril. Asutamiskoosoleku protokoll järgi otsustati kotuda kord kuus (iga kuu teisel teisipäeval) vinoteegis. Igale koosolekule plaaniti kutsuda külalisi, kes esineksid liikmeid huvitava aktuaalse teemaga. BOS plaanis korraldada väljasõite. Oluliste teemadena, millega tegeleda, toodi asutamiskoosolekul esile autoriõigus, personaliküsimused ja hinnapoliitika. Eesmärgiks seati büroo-omanike huvide kaitsmine.

2007. ja 2008. aastal peeti koosolekuid vinoteekides ja restoranides. Külalistena esinesid autorite ühingu direktor Kalev Rattus, Swedbanki juhatuse liige Andres Trink, Tark & Co partner ja vandeadvokaat Risto Vahimets. Käidi Tallinna lähel purjetamas, külastati BOSi-sarnast organisatsiooni ATL Soomes. 2009. aastal seoses masuga klubiline tegevus soikus. Vahetult enne (2008) oli juhatus kahe liikme võrra laiendatud viieliikmeliseks ning masu aktiveeris juhatuse koosolekute pidamise. Üks tolleaegse juhatuse ettepanekuid oli näiteks EALI juhatuse viieliikmeliseks tegemine ja juhatuse liikmete vahel vastutusala ärajagamine, mis nüüd väga hästi toimib. Juhatus kohtus tihti üle nädala ja siseturu kahanemise tõttu sai peaesmärgiks eksport. Otsiti võimalusi leida raha välisurgudele sisenemiseks, kohtuti EASi esindajatega, projektikirjutamisfirmadega ning BOSi liikmetega klasteri moodustamise eesmärgil. EAS ei näinud õnneks või kahjuks EALI kui võimalikku klasteri emafirmat rahastamiskõlblikuna. Õnnes selles mõttes, et EASi klasterinõuete tõttu oleks BOSil tulnud kaasata käibelt palju suuremaid ehitus- ja ehitusmaterjalide firmasid, mille haldamine oleks võinud hakata BOSile üle jõu käima.

BOS alustas 13-liikmelisena ja tõenäoliselt suuaresti eksporditeema laiendas BOSi 20-liikmeliseks. 2011. aasta lõpus taastusid klubilised üritused restoranides. Külalisesinejad olid Seven Real Estate'i partner ja investeeringute nõustamisvald-

konna juht Olev Makk, 2012. aasta algul arhitektidele mõeldud veebipõhise tarkvara Stickyworld looja, Londonis elav Renee Puusepp.

2012. aasta teisel poolel on klubilised üritused jätkunud ja liikmeskond kasvanud seitsme liikme võrra. Praegu on BOSil 31 liiget. Üldkoosolekute pidamise ja juhatuse kohtumispagaks on restoran Bonaparte, kus pakutakse BOSile soodsat erimenüüd ja võimalust panna peaukse juurde üles BOSi logo. Juhatus on 2012. aasta teisel poolel seal koos käinud kolmel korral ja pidanud kaks üldkoosolekut. Esinejad on olnud Andres Viisemann LHV Panga nõukogust ning PERHi kirurgiaosakonna juhataja ja kirurgide assotsiatsiooni esimees Jüri Teras. Viisemann kõneles BOSile pühendumusest, Jaapanist ja finantsmaailmast, Teras Eesti tervishoiust ning humanitaarmissioonidest Aafrikas ja Mongoolias.

Klubiüritusi on plaanis 2013. aastal jätkata. Üks teema on arhitekti roll tänapäeva Eestis ja mujal maailmas. Üritusi on plaanis laiendada, kutsudes tagasi ka varasemaid külalisesinejaid, et suhtlemine arhitektkonnaga oleks vahetum ja laiapõhjalisem ning tekiksid võimalused eri valdkondade sümbioosiks. Juhatus koosolekutel on peateemadeks olnud aja- ja hinnastatistika kogumine (tegelevad Indrek Allmann, Ülo Peil ja Tõnu Laigu) ning Soomes tegutsevalt ATLilt kvaliteediraamatu ost, millele on põhimõttelise toetamisnõusoleku andnud sponsor olemas, selle raamatu tõlkimine ja ekspordisooaviga BOSi liikmete hulgas kasutamise käivitamine.

Märtsi algul on plaanis külastada Rootsis BOSi sarnast organisatsiooni Architektservice AB. Selle jaoks on sponsor leitud. BOSi liikmetelt tagasiside saamiseks ja eesmärkide väljaselgitamiseks on 2013. aastal plaanis kohtuda väiksemate rühmadega, kuhu kuulub kuni kuus BOSi liiget. Plaani-takse tihendada koostööd arhitektuurikeskusega ja liikmetega läbi rääkides, võimaluse korral, arvestades asjaolu, et üle poole AKU liikmetest on ka BOSi liikmed, BOSi ja AKU ühendamine ühtseks organisatsiooniks, vältimaks tegevuse dubleerimist. Kevadel on plaanis ühine golfi harjutamine ja suvel purjetamisretk Pärnu lahel.

9. ARHITEKTUURIVÕISTLUSED JA RIIGIHANKED

(Jaak Huimerind, EALI aseesimees)

Jaak Huimerinna ettekanne on avaldatud selle Teataja juhtkirjana.

Oma sõnavõtu lõpus tegi J. Huimerind üldkogu ettepaneku saata Kultuuriministeriumile, Rahandusministeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile ning Riigikogu majanduskomisjonile ja kultuurikomisjonile pöördumine, mille eesmärk on parandada arhitektuurivaldkonna riigihangete korraldamist Eestis. Üldkogu

järel üldkogul osalenute seas tehtud küsitluse tulemuste põhjal otsustati alljärgnev pöördumine ka välja saata.

14.02.2013

Esti Arhitektide Liidu üldkogu pöördumine

Esti arhitektidele teeb tõsist muret projekteerimisteenuste riigihangete rakenduspraktika, kus enamikul juhtudel määravad riigiasutused peamiseks hindamiskriteeriumiks madalaima hinna. See on põhjustanud olukorra, kus hanke võitnud projekteerimisettevõtja saab ehitusprojekti küll tehniliselt teostada, kuid talle ei jää võimalust teha tööd tulevase ehitise arhitektuurse kvaliteedi nimel. EALI üldkogu teeb sellega seoses järgmised ettepanekud.

1. Arhitektuurset osa sisaldavatel projekteerimishangetel (kui ei kasutata ideevõistluse menetlust) tuleb võtta üldise tavana tarvitusele väärtuspõhine majanduslikult soodsaima pakkumuse meetod, mille abil tehtava valiku võimalikud kriteeriumid on loetletud riigihangete seaduse § 31 lg-s 4.
2. Kaaluda tuleks riigihangete seaduse muutmist selliselt, et arhitektuuriteenuseid sisaldavate hangete dokumendid tuleb enne hanke väljakuulutamist kooskõlastada Kultuuriministeriumiga (tulevikus võib selle ülesande anda võimalikule loodavale riigi arhitekti institutsioonile). Kooskõlastaja hindab, kui võrd on tegemist tuleviku kultuuriväärtusi ning ehitatava keskkonna kvaliteeti mõjutava ja arhitektuurset mõõdet hõlmava hankega. Selle hinnangu põhjal tuleb kavandada ka hanke kriteeriumid, korraldus ja hindamiskomisjon.

Palume EALI seisukohta riigihangete seaduse muutmisel arvestada. Vajaduse korral oleme nõus kohtuma oma seisukohtade selgitamiseks riigihangete seaduse muutmise töögrupiga.

10. ARHITEKTUURIHARIDUSEST

(Toomas Tammis, EKA arhitektuuriteaduskonna dekaan)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (2005/36/EÜ, 7. september 2005) kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta on kirjeldatud nõudeid arhitektuuriharidusele. Direktiiviga sätestatu on üle kantud Eestis kehtivasse Vabariigi Valitsuse määrusse „Arstiõppe, loomaarstiõppe, proviisoriõppe, hambaarstiõppe, ämmaemandaõppe, õeõppe, arhitektiõppe ja ehitusinseneriõppe raamnõuded” (jõustunud 29.10.2004, muudetud akt jõustunud 12.06.2010).

Nende kahe dokumendi alusel peab Eestis andma arhitektuurikoolitust ülikoolis tasemel, kus arhitektuur on peamine komponent. Seejuures valitseb tasakaal arhitektuurikoolituse teoreetiliste ja praktiliste aspektide vahel ning tagatud on järgmiste teadmiste ja oskuste omandamine:

1. oskus luua nii esteetilistele kui ka tehnilistele nõuetele vastavaid arhitektuuriprojekte;
2. piisavad teadmised arhitektuuri ja sellega seotud kunstide, tehnoloogiate ja inimteaduste ajaloo ja teooriate kohta;

3. kaunite kunstide kui arhitektuuriprojekti mõjurite tundmine;
4. piisavad teadmised linnaarhitektuuri ja -planeerimise kohta ning planeerimiseks vajalikud oskused;
5. inimeste ja hoonete, samuti hoonete ja neid ümbritseva keskkonna vahelise suhte mõistmine ning arusaam vajadusest seostada hooned ja nendevaheline ruum inimeste vajaduste ning jaotusega;
6. arhitekti kutseala ja arhitekti rolli mõistmine ühiskonnas, eriti sotsiaalset tegurit arvestavate kavandite ettevalmistamisel;
7. arusaam projekti kavandite ettevalmistamise ja selle tarvis tehtava uurimistöö meetoditest;
8. hooneprojektidega seotud ehitusliku kavandamise, konstruktsiooniliste ja inseneritehniliste probleemide mõistmine;
9. piisavad teadmised hoonete füüsilistest probleemidest, tehnoloogiast ja funktsioonist, et hoonete sisetingimused oleksid mugavad ja pakuksid kaitset kliima eest;
10. vajalikud projekteerimisoskused, et kulfaktoritest ja ehitusmäärustest tulenevate piirangute raames oleksid täidetud hoone kasutajate esitatud nõuded;
11. piisavad teadmised projektikontseptsioonide hoonetesse ülekandmisega ja kavandite üldisesse planeerimisse lõimimisse seotud tööstusharude, organisatsioonide, normatiivaktide ja korra kohta.

Selleks on vaja

- kaasata parimad professionaalid;
- kaasata parimad rahvusvahelised oskused ja teadmised;
- läbida tihedalt väga erinevate distsipliinidega. EKA arhitektuuri ja linnaplaneerimise osakonnal on suurepärane koostöö Tallinna Tehnikaülikooliga (TTÜ), kust saadakse valdav osa inseneriainetest. EKA teeb koostööd järgmistele institutsioonidega: TTÜ ehitusteaduskond, infotehnoloogia teaduskond, biorobotika keskus, mehaanikateaduskond, mehhatroonikainstituut, matemaatika-loodusteaduskond ja keemiainstituut; Tartu Ülikooli loodus- ja tehnoloogia teaduskond ning tehnoloogia instituut; Tallinna Ülikooli (TLÜ) Eesti demograafia instituut, Eesti tuleviku-uuringute instituut ning ökoloogia instituut;
- väärtustada uurimistööd ja võimaldada sellega tegeleda kõrghariduse igal tasemel. Arhitektuurivaldkonna teadusrahale on väga keeruline ligi pääseda. Arhitektuur peab suutma nii kommunikeerida kui ka reflekteerida. Praegu käib intensiivne töö arhitektuuri doktoriõppekava taasavamiseks EKAs. Allkirjastatud on ka ITN-projekt rahvusvahelise *research by design*-põhise doktoriõppe koostöövõrgustiku rahastamiseks.

Õpe käivitub 2013. aasta sügisel. Koostöövõrgustikus osalevad järgmised koolid: RMIT (Melbourne), Sint-Lucas (Ghent), Aarhus, Westminster (London), Macintosh (Glasgow), Ljubljana ja EKA (Tallinn);

- luua avaliku suhtluse platvorm nii arhitektuurieriala sees kui ka sellega seonduvate erialade vahel;
- leida raha.

Nagu näitab J. Soolepi tehtud arhitektuurihariduse ülevaade, eraldatakse Baltimaades arhitektuuriharidusele kümme korda vähem raha kui Põhjamaades.

11. KULTUURIMINISTEERIUMI TEGEVUS JA KAVATSUSED ARHITEKTUURIVALDKONNAS 2013. AASTAL

(Yoko Alender, Kultuuriministeeriumi arhitektuurinõunik alates 04.03.2013)

Lähiaja plaan on kooskõlastada ja kinnitada dokument „Kultuuripoliitika arengusuunad aastani 2020”. Praeguse tööversiooni kohta on kõikidel võimalik esitada ettepanekuid ja arvamusi kuni 21. märtsini 2013. Tööversiooni aluseks on asjassepuutuvate institutsioonide panus.

Nn riigiarhitekti temaatika tutvustamiseks ja arutamiseks ehitus- ja planeerimiseaduse kodiitseerimise raames on kohtunud kõikide asjassepuutuvate ministritega. Ametikoha sisseseadmiseks tuleks langetada poliitiline otsus. Justiitsminister Hanno Pevkur, kelle haldusalas see teema on, on lubanud asjassepuutuvad ministrid kokku kutsuda.

Et saavutada ehitatud keskkonna väärtustamise ja õige arengu valdkonnas pikas paanis tulemusi, tuleks asjassepuutuvate ministreeriumide koostöös koostada riiklik laiem dokument „Elukeskkonna arengukava”. Esimene samm on koostamissettepaneku kirjutamine ja esitamine kogu valdkonna nimel.

Dokumendi „Kultuuripoliitika arengusuunad aastani 2020” alusel võiks asuda koostama arhitektuurivaldkonna tegevuskava. Arhitektuurinõunik osaleb töörühmas.

Jaauanuaris kuulutati välja Veneetsia arhitektuuribiennaali 2014. aasta peakuraator Rem Koolhaas ja teema „Fundamentals 1914-2014”. See on näitus arhitektuurist, suund on retrospektiivne ja analüütiline. Uuendusena soovib ministreerium valida seekord autorid ja töö välja kahes voorus. Kõigepealt valitakse välja kuraator ja temaga koos täpsustatakse teema, ideevõistluse tingimused ja meetoodika. Teises voorus selgub autorite meeskond, kes töö teostab. Ministreerium soovib siduda teema Eesti jaoks peatselt saabuva riigi 100 aasta juubeliga.

12. EESTI ARHITEKTUURIKESKUSE TEGEVUS 2013. AASTAL

(Raul Järg, EAK juhataja alates märtsist 2003)

Tulevikust

Algatuseks soovin tänada arhitektide liitu kutse eest tulla siia ja rääkida Eesti Arhitektuurikeskusest. Minu jaoks on see eriti tore, sest räägin avalikkusele arhitektuurikeskusest esimest korda. Seejuures pole ma jõudnud keskuses töötada veel päevagi ja saladuskatte alla võin öelda, et mul pole ka veel allkirjastatud lepingut. Siiski olen andnud nõusoleku asuda keskust juhtima alates 1. märtsist. Päev enne, 28. veebruaril, samal päeval koos paavst Benedictus XVIga, soovis oma ameti maha panna Ülar Mark. Seega tean arhitektuurikeskuse tegevusest praegu peaaegu sama palju kui enamik siin saalis viibijatest.

Oleme kindlasti külastanud arhitektuurikeskuse korraldatud sündmusi: välkloenguid, Tallinna arhitektuuri biennaali, konverentsi Nordic Look, paljud meist on võtnud sappa Arhitektuuri-trampliinile pääsemiseks, võib-olla on mõned teist külastanud viimastel aastatel ka Veneetsia biennaali ja paljusid teisi arhitektuurikeskuse toredaid ettevõtmisi. Kõik need üritused jätkuvad. Seetõttu võtan ma vaba voli rääkida koos teiega mitte tänasest, homsest ega ülehommest, vaid veelgi kaugemast TULEVIKUST. Rahva seas liigub küll jutt, et tuleviku ennustamine on tänamatu töö, aga arhitektid ei peaks nii arvama. Meie teeme seda ju iga päev, sest see ongi arhitektide igapäevatöö – ennustada, luua, projekteerida tulevikku, ruumilist tulevikku. Kuidas on aga lood meie sotsiaalse tulevikuga, mis käib ruumiga käsikäes? Projekteerime ju oma tegemistega tahes-tahtmata ka seda.

Alustan siiski tänasest päevast ja Eestimaast. See on igati paslik, sest vabariigi aastapäev on tulemas. Viie aasta pärast on meil suur juubel – sada saab täis. Esitan lihtsa küsimuse: millest koosneb Eestimaa? Lihtne vastus: loodusest ja ehitatud keskkonnast ehk maast ja linnast, Eesti maast ja Eesti linnast. Seejuures ei hõlma Eesti linna üldmõiste mitte ainult Rakveret, Tartut, Narvat, Viljandit jne, vaid ka aleveid ja asulaid – Audrut, Alatskivi, Avinurmet, Ardut ja teisi tänapäeva kõnepruugis maa-asulaid. Eesti linn tundub kuidagi harjumatu mõistena, kas pole kummaline?

Ja kui rääkida meie sotsiaalsest poolest, siis mis on see, mille üle oleme uhked, mille üle tunneme rõõmu, mis on osake meist, mida näitame külalistele? Milline on meie positiivne identiteet? Eesti keel, Eesti loodus, infotehnoloogia, vanalinn, mõisad? Oleme uhked oma looduse üle, hindame seda ja kutsume teisi seda vaatama – see väärtushinnang on lausa põhiseaduses kirjas ja Eestimaa loodus on meie väärtus.

Aga kuidas on lood linnaga? Kas oleme selle

ehitatud keskkonna üle uhked? Teisisõnu, kas see on osake meie positiivsest identiteedist? Tõsi, on paiku ja linnu, mille üle ollakse uhked. Aga kui üldistada, siis Eesti linna üle tervikuna pigem mitte. See on koht, kuhu ollakse sunnitud minema ja olema, sest siin on töö ja raha, võimalused ja väljakutsed, aga siit pagetakse esimesel võimalusel.

Kas võiksime sellest järeldada, et Eesti linn ei ole osake meie heast identiteedist? See on meie jaoks neutraalses või negatiivses väljas, ka sõna otseses mõttes VÄLJAS – see pole justkui meie pärisosa. Seega polegi Eesti linn justkui meie oma. Aga mis siis on meie oma? Eestimaa ja selle loodus on jah, meie, Eesti linn paraku mitte. Enamik meist ja meie esivanematest on linna kolinud viimase 100–150 aasta jooksul. Meie keha on siin, aga vaim hõljub veel välja peal.

On see üldse oluline tõdemus? Oleme justkui harjunud selle olukorraga ja võib-olla see ongi normaalne? Moodsa võõrandunud maailma paratamatu tulem. Kuuleme üsna tihti loosungit, et üle poole maakera seitsmest miljardist inimesest elab linnades. Eestis elab juba praegu ligikaudu 70% inimestes linnades ja ülejäänud 30% enamjaolt maa-asulates. Palju jääb üle?

Enamik meist veedab suurema osa oma ajast linnas – oleme ja elame ühesõnaga Eesti linnas, mitte Eesti maal. Linn on meie kodu. Kodu, kus me ei tunne ennast paraku hästi. Aga mida tehakse koduga, kus ei tunta ennast hästi? Sellega kas lepitakse, võetakse ette renoveerimine või kolitakse minema ja otsitakse teine kodu. Eesti linnast aga nii lihtsalt ei page, üle jääb renoveerimine või leppimine. Kas tõesti lepime olukorraga ja peame normaalseks, et enamik meist elab keskkonnas, kus me ei tunne ennast hästi, ega võta ette RENOVEERIMIST?

Mina ei usu, et praegune olukord on normaalne ja paratamatu, ja see ei ole pelgalt küsimus, kas meile meeldib miski või ei meeldi. See on meie konkurentsivõime ja sellega meie kultuuri elujõu ja kestvuse küsimus. Järjest enam avarduvas, ühtsustavas, kaduvate piiridega lõimivas maailmas konkureerib ülejäänud maailmaga Eesti linn. Kuidas siis muuta Eesti linn meie positiivse identiteedi osaks, millekski, mis on meie jaoks väärtuslik? Mõistagi ei olene ehitatud keskkonna – Eesti linna – väärtus ainult objektiivselt eksisteerivast ruumist, vaid ka vaataja-kasutaja pagasist: väärtustest, arusaamadest, eelnevast kogemusest, teadlikkusest, ootustest ja paljust muust. Peame endalt küsima, kuidas kohaneda keskkonnaga ja kuidas muuta arusaama sellest.

Kuidas projekteerida sotsiaalset tulevikku? LIHTSALT – süsteemse ja läbimõeldud tegevusega. Oleme tegelikult juba mitu analoogset muutust edukalt läbi teinud. Meie nüüdisaegne infotehnoloogiline edu tugineb paljuski TIIGRI-HÜPPELE. 1990. aastatel, kui olime ühiskonna-

korralduses teinud kannapöörded, olles äsja olnud lapsemeelsel õnnelikud pelgalt nätsupaberi ja värvilise traadi üle, kas oleksime siis julgenud mõelda, et oleme peagi maailmas teistele infotehnoloogias eeskujuks?

Võib tuua näiteid nii meilt kui ka mujalt, kuidas muutused ehitatud keskkonnas on muutnud inimeste identiteeti paremuse poole. Mida arvasid rakverelased oma kodulinnast enne kesklinnas toimunud ümberehitusi ja mida arvasid sellest linnast külalised? Mida arvasid väärika ajaloo, kuid alates 1980ndatest väheneva rahvaarvuga tööstuslinna Bilbao elanikud oma kodulinnast ja paljud üldse teadsid sellest linnast? Kui tõdeme, et meie tänapäevane ehitatud keskkond ei ole meie jaoks väärtus, siis kuidas saame muuta seda väärtuseks, meie positiivse identiteedi osaks?

Inimese tervenemine algab õigest diagnoosist, sotsiaalsed muutused probleemi sõnastamisest ja selle teadvustamisest. Teie, õigemini meie, arhitektid saame olla eestvedajad ja olukorda muuta, kui teame, miks me teeme seda, mida teeme, ja kui meil on ühine eesmärk muuta Eesti linn meie positiivse identiteedi osaks. Arhitektuurikeskus saab siin toetada ja aidata.

Samal ajal on kindel, et kuni see on ainult meie mure, ei muutu midagi ja arhitektide pingutusest jääb väheks. Me peame suutma kaasteelisi sel teemal kõnetada. Me peame sellesse paati saama palju sõpru ja liitlasi, meie vahetud kolleegid, külgnevate erialade esindajad, teadlased, poliitikud, juristid ja mis kõige olulisem – INIMESED, kes seda ruumi tarvivad.

See on koht, kuhu arhitektuurikeskus hakkas neli aastat tagasi silda ehitama. Seda silda ehitame koos teiega edasi. MINA USUN, et Eesti linna muutmine meie positiivse identiteedi osaks on meie ühise, läbimõeldud, süsteemse ja tagasisidetatud tegevusega võimalik. Eesti linn saab meile, jah, meitele ...

13. EESTI ARHITEKTIDE LIIT 2013. AASTAL. RIIGI KULTUURIPOLIITIKAST

(Peeter Pere, esimees)

Arhipäev

Negatiivsest. Riigi kultuuripoliitikast ehk arhitektuuri osast selles

Ministeeriumi tungival soovil koostasime võimalikult põhjaliku dokumendi, mis meie meelest võinuks saada arhitektuuri ja sellega seonduvate valdkondade parema edenemise aluseks. Käsitasi me seda tööd kui tellimust, kuigi tellijapoolse null-eelarvega, st tegutsesime ohinapõhiselt. Paljud kaasatud ja asjast huvitatud arhitektid kulutasid

aega ja energiat oma põhitöö kõrvalt. Kooskõlasime teksti valdkonna liikmetega.

Töö tulemusena valmis kaheksaleheküljeline ettepanekute pakett. Võrdleksin seda arhitektuurse projektiga. Andsime ministeeriumile üle läbikaalutud, hästifunktsioneeriva tehnoloogilise skeemi, professionaalselt proportsioneeritud targa maja põhiprojekti. Meile tagasi saadetud kirjutise üldmahust moodustab arhitektuuriga seonduv vaid 4–7% ja mahub poolele A4-le. Höredalt. Jällegi erialast terminoloogiat kasutades: meie hinnangul on tegu tuult ja vett mittepidava, ebamäärase otstarbe ja määratlemata materjalidest rajatise vabakäelise eskiisiga. Maja projekt seegi. See on arhitektuurse projekti tavaline saatus: teed üht, aga saad teise, optimeeritud variandi. Maja ehitamiseks sobib hädapärast see eskiiski, aga mitte meie kavandatud maja jaoks. Võib öelda, et visand on selline mõnus etapp, millest on võimalik edasi arendada mida iganes.

Võib-olla see tähendab, et poliitikale järgneb tegevuskava, mis on konkreetne, detailne ja märksa mahukam? Milleks siis meie ajakulutamist vaja oli? Või selgus, et me ei oskagi projekti koostada? Ka see pole teab mis uudis. Omavalitsustest ehituslube taotledes on igapäevane, et mitmekümneaastase kogemusega arhitekt ei ole kiirkoolitet ametniku meelest pädev – see ja teine menetlustoiming on hoopis teistmoodi vaja korraldada ja kirja panna. Lahenduse sisulise poolega polegi aega tegeleda. Põhiline, et näpuga saaks õigeid seaduseridu taga ajada, sest nii jääb ametnikul igal juhul näppu löikamata.

Aga ikkagi, millises kabinetis ja millisel toolil on „riik” sedakorda istunud ja kärpeid teinud, on meile teadmata, sest nõupidamisele kutsutute hulgas meid ei olnud.

Küsimus on, kas kultuuri saab rohkem, kui selle loojatega jõupositsioonilt vägikaigast vedada? Kas riigi kultuuripoliitika on ikka liitsõnaga tähistatav mõiste või on otstarbekam öelda *kultuur JA poliitika*, koguni *POLIITIKA ja kultuur*?

Millal saavutatakse olukord, kus eriala suunavates mistahes kooslustes ei istu ega arutle eriala tundvad ja valdavad professionaalid!? Oleme ju kõik „ISIKLIKULT” huvitatud loomeinimesed, kuna meil on selline haridus, kogemus ja ikka veel soov oma loomepotentsiaali selles riigis ja kultuuriruumis rakendada. See tähendab, et me sobi otsustajate hulka. Võib tekkida üldse küsimus, miks inimene on komisjonis, kui tal puudub isiklik huvi, kultuurihuvi?

Arhitektide poole pealt on olnud riigiarhitektist nii juttu, kirjutamist kui ka kohtumisi. Hädavajaliku juriidilise eriosa riigiarhitekti institutsiooni loomiseks tellisime omavahenditest, mis oli märkimisväärne rahaline kulu. Otsustajad räägivad meiega kui mässama kippuva poolemeelsega – kenasti, patroneerivalt, noogutusega, kuid ilma vähimagi nähtava tulemuseta.

Riigihankesüsteem oma hindamiskriteeriumides rõhuasetusega hinnale, mitte väärtusele, väärt-arhitektuurile, arhitektuurile kui kultuuriruumi, kultuuri ja ruumi olulisele osisele on selline lähenemine fataalne, teisisõnu pöördumatult hukutav. Olen igati päri Jaak Huimerinna ettekandest mällu sööbinud refrääniga „Talendid, ärge tulge koju!”.

EALi esimehe Peeter Pere sõnavõtt EALi üldkogu koosolekul. Foto: Reio Avaste.

Loobun ette kandmast popurriid teemal „Mida me ootame kultuuripoliitikast?”. Loodan sel teemal astuda ikkagi sisulisse läbirääkimisse Kultuuriministeeriumiga.

Positiivsest

Valminud on meremuuseum ajaloolistes vesilenukite angaarides, teletorni ümberehitus, Tartu Ülikooli kolledži hoone Narvas, alanud on ERMi ehitus.

Eesti riigi 100. sünnipäeva tähistamise korralduskomitee on küsinud arhitektidelt ettepanekuid viie aasta pärast peetava juubeli väärrikaks jäädvustamiseks arhitektuurisündmuste abiga.

Ma ei saa siinkohal läbi kriitikata meie liikmete suhtes: küsisime ettepanekuid ja saime neid kolm. Vähevõitu. Ja kui olla aus, siis nendest kaks tuli eestseisuse koosolekult. Kus on aktiivsus, noored ja vanad?

Need ettepanekud on järgmised.

- 1) Looduskaitsealadele ja looduskaunitesse paikadesse (nt Vilsandile, Lahemaa rahvusparki) moodsate arhitektuuriobjektide (nt väikesete matkamajakeste) rajamine. Need oleksid kasutamiseks nii turistidele kui ka kõigile teistele huvilistele. Arhitektuuriobjektidele lahenduse saamiseks tuleks korraldada arhitektuurivõistlus.
- 2) „100 × 100 maja” (100 ruumisüdamust). Idee on tähistada riigi juubelit saja ruumiobjekti äramärgimisega sel kombel, et igast Eesti saja-aastasest ajalooperioodist valitakse välja üks silmapaistev kultuuri- või ajalootähen-

duslik ruumiobjekt. Enamik neist on tõenäoliselt majad, aga väljavalituks võiksid saada ka pargid, väljakud ja muud kujundatud objektid.

- 3) Teisaldatava konteinernäituspinna (tänapäevane monteeritav rändnäituse pind) valmistamine.

Loodan, et need kolm ettepanekut on katalüsaatoriks ja me saame veel ideid. Küsimus on, kas ja kus on meie hulgas Eiffelid?

Me rõhume riigi ja meie endi vastutustundele. Selleks on vaja igapäevaelus kaaskodanikel arhitektidest asjatundjaid, see tähendab hea haridusega ja kogenud spetsialiste. Riigiametis soovime aga näha arhitektuuriasjatundjat – riigiarhitekti.

Kokkuvõtteks võib öelda, et EALi koosolekutel ei kosta peaaegu kunagi sellised arhitektuuri loomingu poolt kirjeldavaid sõnu nagu *analüüs, eksperiment, filosoofia, kohatunnetus, idee, mõttetihedus, meeliülendav, hästi toimiv, ainulaadne, ruum ja aeg, kirg, detaili-ilu* jne. Kas on olemas meie kohalik murre ses rahvusvahelistunud arhitektuurikeeles? On see Võru, setu, saare või Kihnu, Lõuna-Eesti või Põhja-Eesti murre?

Seda peame otsima ja leidma enne järgmist Veneetsia biennaali, sest on ju väljakuulutatud teemaks „Fundamentals” ehk alused, lätted või lihtsamalt kohaliku arhitektuuri juurikad.

Seega tuleb meil hakata otsima ja kasutama sõnavara, mis pole kuiv ja asjalik seadusekeel, vaid loominguline arhitektuurikeel. Selle keele meeldetuletamist või äraõppimist soovin kõigile kolleegidele arhitektuurihuvilistele.

14. EALI TEENETEMEDALITE ÜLEANDMINE 2012. AASTA PARIMALE TELLIJALE, EHITAJALE, KIRJUTAJALE JA INSENERILE

EAL valis 2012. aasta parimaks ehitajaks YIT Ehituse Tartu Ülikooli Narva Kolledži hoone ehitamise eest. Arhitektid on ära märkinud ehitaja oskust ja tahet hoone loomisel kaasa mõelda ning head meeskonnatööd. Eraldi soovitakse ära märkida projektijuht Sven Rummi, kel oli omal ajal suur osa ka okupatsioonide muuseumi ehitamisel.

Aasta prima tellija tiitli pälvis samuti oma Narva hoone loomise eest Tartu Ülikooli Narva Kolledž, tänu kelle tegevusele ja otsustele on seal-sesse vanalinna kerkinud suurepärase arhitektuuriga linna elavdav uus hoone.

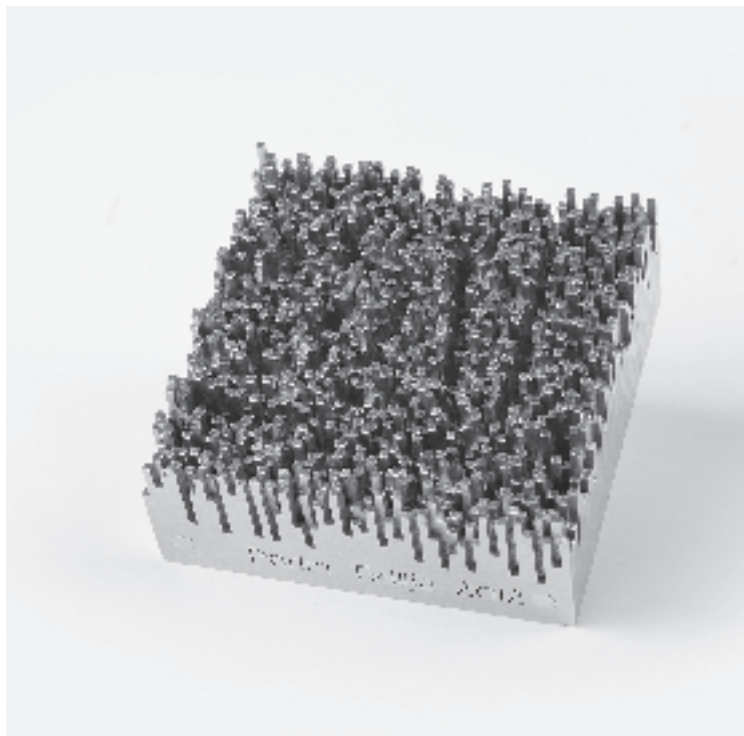
Lõppenud aasta parimaks arhitektuuripublitsistiks valiti Veronika Valk, kelle sulest ilmus eelmisel aastal Sirbis arhitektuurimõtteid vahendav hariv intervjuusari, kus osalesid EKA arhitektuuriosakonna avatud loengute sarjas esinenud välisarhitektid. Veel on ta aasta jooksul avaldanud muid olulisi arhitektuuriteemalisi kirjutisi teistes lehtedes.

EAL otsustas esimest korda välja anda aasta parima inseneri tiitli, mille pälvis üksmeelse otsuse alusel prof Karl Õiger suurepärase ja südamega tehtud töö eest vesilennukite angaaride renoveerimisel. See suurepärase hoone suudeti päästa eelkõige tänu tema entusiasmile, pühendumisele ja kindlale soovile leida kriitilises olukorras lahendus – see on just see, mida arhitektid inseneridelt ootavad!

Teenetemedalid andis kätte Peeter Pere.

15. PRESIDENT TOOMAS HENDRIK ILVESE JA HELDUR MEERITSA SÕNAVÕTT NING NOORE ARHITEKTI PREEMIA ÜLEANDMISE TSEREMOONIA

Pärast presidendi ja Heldur Meeritsa päevakohast sõnavõttu tutvuti slaidiprogrammi vahendusel 2012. aasta noore arhitekti preemia kandidaate ja nende töödega. President kuulutas preemia saajana välja Veronika Valgu (vt ka rubriiki „EALi teated”).

EALi uus teenetemedal (2012), autorid Rait Siska ja Risto Tali. Foto: Tiit Rammul.

EALi 2012. aasta teenetemedalite saajad. Foto: Reio Avaste.

*Presidendi sõnavõtt EALi üldkogul.
Foto: Reio Avaste.*

*Noore arhitekti preemia võitja
Veronika Valk koos president
Toomas Hendrik Ilvese
ja Heldur Meeritsaga.
Foto: Reio Avaste.*

*EALi üldkogu järgne meeleolu.
Foto: Reio Avaste.*

Lõppenud arhitektuurivõistlused

TARTU WALDORFKESKUSE KOMPLEKSI HOONETE JA VÄLIALADE ARHITEKTUURNE IDEEVÕISTLUS (20.06–31.10.2012)

Tartu Vaba Waldorfkooli Seltsi välja kuulutatud rahvusvahelise arhitektuurivõistluse eesmärk oli leida Tartu waldorfkeskuse arhitektuurilahendus, mis looks tervikliku ja inspireeriva keskkonna keskkuses õppijatele, töötajatele ja külastajatele. Keskuses hakkavad ühe katuse all tegutsema lasteaed, põhikool, gümnaasium, huvikool ja täiskasvanute koolituskeskus. Hilisemas etapis on kavas välja arendada terviklik sotsiaalkeskus, kus esialgsete plaanide kohaselt elavad koos eakad ja lastega pered.

I preemia (8000 eurot) anti võistlustööle märgusõnaga „Birch”, autorid **Joachim Zimmer** ja **Imme Denker** (Saksamaa).

II preemia (6000 eurot) pälvis võistlustöö märgusõnaga „Waldorf talu”, autor arhitektuuribüroo Made (Läti).

III preemia (4000 eurot) sai võistlustöö märgusõnaga „Lemniscata”, autor arhitektuuribüroo Raf (Eesti).

Ergutuspreemia (à 2000 eurot) said võistlustöö märgusõnaga „Alma Mater”, autor projekteerimisbüroo ConArte (Eesti), ning võistlustöö märgusõnaga „Kukerpall”, autor AB Järve & Tuulik.

LINNARUUMILISE KUNSTIOBJEKTI/ARHITEKTOONI „MÄRKA SÕLTUVUST” IDEEVÕISTLUS (24.07–01.11.2012)

Ühiskonna Arengu Instituut MTÜ, Tallinna Kesklinna Valitsuse ja Eesti Kujurite Ühendus MTÜ koostöös välja kuulutatud ideevõistluse eesmärk oli saada sobivaim ideekavand skulptuurile „Märka sõltuvust”. Skulptuur on kavas rajada Tallinna Rävala pst, Tartu mnt ja Liivalaia tn ääres paiknevale haljakule eesmärgiga juhtida tähelepanu tänapäeval laialt levinud sõltuvustöve ohtlikkusele. Võistlusele esitati 44 tööd.

I preemia (1500 eurot) anti võistlustööle märgusõnaga „Kaev”, autorid **Karli Luik**, **Ralf Lööke** ja **Maarja Kask** (AB Salto OÜ).

II preemia (1000 eurot) pälvis võistlustöö märgusõnaga „Inimesed kärpsepaperil”, autor **Tauno Kangro**.

III preemia (700 eurot) läks jagamisele kolme töö vahel: võistlustöö märgusõnaga „@”, autorid **Doris Orasi** ja **Katrin Tääker**; võistlustöö märgusõnaga „Rentsel”, autorid **Asko Uukado**, **Paco Ulman** ja **Kaarel Künnap**; võistlustöö märgusõnaga „Iseenda vang”, autor **Olavi Jõesaar**.

Et osavõtjaid oli väga palju ja tööde tase äärmiselt kõrge, tõi žürii eraldi välja järgmised võistlustööd ja tunnustas neid: tööd märgusõnaga „Kuristik rukkis”, „Sõltuvuskeeris”, „Tühjus”, „000”, „Märka”, „Euclides”, „Keerle-pöörle” ja „Konflikt”.

PIRITA RANNAALA ARHITEKTUURNE IDEEVÕISTLUS (10.10–17.12.2012)

Tallinna Linnaplaneerimise Amet koostöös Piritä Linnaosa Valitsuse ja EALiga kuulutas välja ideevõistluse, et leida Tallinna Piritä rannaala kujundusele parim arhitektuurne ja maastiku- arhitektuurne eskiislahendus, samuti saada ranna teeninduspaviljonide arhitektuurne eskiislahendus, mille alusel leida projekteerimise peatöövõtja rannaala kujundus- ja ranna teeninduspaviljonide ehitusprojektidele. Ideevõistlusele esitati 11 tööd.

I preemia (5430 eurot) anti võistlustööle märgusõnaga „Väät”, autorid **Üllar Ambos, Pille Noole, Kaisa Lasner** ja **Ioannis Lykouras** (Arhitektuurinurk OÜ).

II preemia (3000 eurot) pälvis võistlustöö märgusõnaga „Hoovus”, autor **Villem Tomiste** (OÜ Studio Tallinn).

III preemia (2120 eurot) sai võistlustöö märgusõnaga „Lehis”, autorid **Peeter Loo, Jan Skolimowski, Kaspar Kruuse** ja **Mari Arvisto** (Kamp Arhitektid OÜ).

Ergutuspreemia (à 650 eurot) said võistlustööd märgusõnaga „Tuuli” (KAVAKAVA OÜ) ja „Männimetsa kardiogramm” (Karisma Arhitektid OÜ).

Võistlustöö „Kaev”, autorid Maarja Kask, Ralf Lööke, Karli Luik.

SOCIAL HALL

KINDERGARTEN

Tulevased arhitektuurivõistlused

EALis on ettevalmistamisel järgmised 2013. aasta kevadel algavad arhitektuurivõistlused.

Arhitektuurivõistlus Mustamäe Maarja Magdaleena kiriku rajamiseks. Võistluse korraldaja on EELK Konsistoorium ning kaaskorraldajad EELK Mustamäe kogudus ja EAL. Võistlus algab märtsi lõpus ja lõpeb septembris. Preemiafondiks on planeeritud 12 750 eurot.

Karepa piilkonnamaja kinnistu arhitektuurivõistlus. Võistluse korraldaja on OÜ Restezin, kaaskorraldaja EAL. Võistlus algab aprillis. Preemiafondiks on planeeritud 6000 eurot.

Eelteave

Kristaps Morbergi suvemaja ja botaanikaaed Jūrmalas.

SEENIORIDE VÄLJASÕIT JUUNIS

Senioride seksioonil on kavas sõita 4.–5. juunil Põlvamaale ja Rāpinasse. Põhipunktideks on Varbuse maanteemuuseum, nullenergiamaaja Põlvas ja korrastatud pargialad Rāpinas. Teejuht on Tiina Tallinn, kes täpsustab programmi ka Marika Saksaga. Ööbitakse aianduskooli õpilaskodus. Ürituse toimumine kinnitatakse aprilli alguses, siis selgub ka osalustasu suurus.

SUVESEMINAR JUUNIS

EALi ja sisearhitektide liidu suveseminar toimub tänavu 29.–30. juunil Jūrmalas, Jūrmala Spa hotellis (<http://www.hoteljurmala.com/es/hotel>). Seminar saab teoks koostöös Läti ja Leedu arhitektide ja sisearhitektide liitudega. Selle aasta teema on rannaalade arhitektuur ja ehitus, ettekanded on kõigilt kolmelt maalt. Peaesinejaks

oleme kutsunud tuntud Vene arhitekti ja kunstniku Aleksander Brodski. Seminari teisel päeval toimub giidiga ekskursioon Jūrmalas.

Teave programmi, esinejate ja osalustasu kohta saadetakse liikmetele lähiajal. Kindlasti on võimalik Jūrmalasse minna ühise bussiga ja osalustasu ei ületa eelmiste aastate oma.

EALI ÕPPERIS OKTOOBRI

Eelmise aasta lõpus toimunud internetiküsitlusel valiti ülekaalukate häältega 2013. aasta õppereisi sihtkohaks Horvaatia ja Sloveenia. Reis toimub 8.–24. oktoobrini, kohalolekuajaks on planeeritud seitse-kaheksa päeva (täpsed kuupäevad on veel selgitamisel).

Teave hindade ja külastatavate objektide kohta (alates 1. aprillist) ja eelregistreerimine: projekti juht Kairi Rand, tel 611 7433, mob 505 6723, e-post kairi@arhliit.ee.

NOORE ARHITEKTI PREEMIA 2012

14. veebruaril kuulutas EALi üldkogul toimunud pidulikul auhinnatseremoonial president Toomas Hendrik Ilves välja noore arhitekti preemia 2012. aasta laureaadi, kelleks osutus Veronika Valk.

Auhinnaks oli koostööpartnerite Heldur Meeritsa ja reisibüroo Go Travel toel väljaantav 4500-euro suurune reisitšekk vabalt valitud sihtkohta. „Noore arhitekti preemia on noorele arhitektile äärmiselt suureks inspiratsiooniks ja see tunnustus on mulle tõesti suur au,“ tänas laureaat oma kõnes.

Veronika Valk on väga mitmekülgne arhitekt, kelle tegevusvaldkonda kuuluvad nii traditsiooniline arhitektitöö (Suure-Jaani Gümnaasiumi juurdeehitus, Lasva veetorni ümberehitus, Eduard Tubina monument Tartus, Rakvere keskväljaku kujundus) kui ka arhitektuuri laiem populariseerimine (näitusetegevus, loengute, seminaride ja töötubade korraldamine ning artiklite kirjutamine). Kindlasti tuleb tema 2012. a tööde puhul nimetada koos kaasautoritega esinemist Eesti paviljoni ekspositsiooniga Veneetsia rahvusvahelisel arhitektuuribiennaalil.

Žürii tõstis Veronika Valgu puhul eraldi esile EKA 2012. aasta loengusarja raames külalislektorite ja nimekate välisarhitektide Eestisse toomist ning lootis, et auhinnareis aitab arendada tema kontakte ja koostöövõrgustikku.

„Kui meenutada varasemaid laureaate, siis nende looming kinnitab minu jaoks ühte olulist tõdemust: Eestis saab teha suuri asju ka oma loometee alguses ega pea pingutama aastakümneid, et esile tõusta. See on meie ja teie eelis. See on väikese riigi eelis,“ rääkis president Ilves. Ta lisas, et nii varasemate laureaate kui ka seekordsete kandidaatide tööd on isikupärased ja julged, seega annavad Eestile lootust.

Žüriisse kuulusid tänavu arhitektuuriportaali ArchDaily asutaja ja peatoimetaja David Basulto, arhitekt Ülo Peil, arhitekt ja preemia 2011. aasta laureaat Villem Tomiste ning ettevõtjad Heldur Meerits ja Aavo Kokk. Võistlust korraldab EAL ja toetab Eesti Kultuurkapital.

VÕISTLUSED „ERAMU PREEMIA 2008–2012” JA „VÄIKEOBJEKTI PREEMIA 2010–2012”

EAL on kuulutanud välja kaks võistlust: „Eramu preemia 2008–2012” ja „Väikeobjekti preemia 2010–2012”. Nende eesmärk on tunnustada vastavalt huvitavamaid eramuid ja väikeobjekte, mis on valminud mainitud ajavahemikus. Mõlema võistluse preemiafondi suurus on 4000 eurot ning VELUX Eesti OÜ annab välja eripreemia (1000 eurot) parima päevavalguslahenduse eest.

Võistlusobjektide esitamise tähtaeg on 22. aprill 2013 kell 16. Objekti kohta tuleb esitada nimetus, asukoht, valmimisaeg, autorid, põhiplaani joonis ning vähemalt üks pilt fassaadist, tagaküljest ja interjöörist (jpg- või PDF-vormingus).

Info esitada kirjalikult kas EALi kontorisse (10133 Tallinn, Lai 31) või e-posti aadressil ingridk@arhliit.ee. NB! Lisada mäрге, kummale võistlusele objekt esitatakse.

Võitjad kuulutatakse välja, näitus avatakse ja kataloogi esitletakse 26. septembril 2013 Eesti Arhitektuurimuseumis.

ILMUS 2010. A NOORE ARHITEKTI PREEMIA LAUREAADI KATALOOG

Ilmunud on järjekorras teine noore arhitekti preemia (NAP) laureaadi kataloog „NAP 02 – HG Arhitektuur”, mis tutvustab põhjalikult 2010. a laureaadi Hanno Grossschmidti ja tema meeskonna loomingut. Trükkis on saadaval EALi kontoris hinnaga 8 eurot ning Apollo, Rahva Raamatu, Kumu ja Eesti Arhitektuurimuseumi raamatupooides.

Kataloogi toimetaja on Eesti Arhitektuurimuseumi teadur-kuraator Mait Väljas. Tekst on paralleelselt eesti ja inglise keeles, tõlkijad on Adam Cullen (inglise) ja Mait Väljas (eesti). Eesti teksti keeleteoimetaja on Katrin Hallas ja inglise tekstil Mait Väljas. Kujundaja on Alari Orav disainiagentuurist AKU. Kataloog valmis Eesti Kultuurkapitali toetusel.

EALI KUTSEKOMISJONI TEADE ARHITEKTIKUTSE TAOTLEMISE KOHTA

Seoses üleminekuga 8-tasemelisele kutse süsteemile on lõpetatud volitatud arhitekt IV ja V taseme kutsete andmine. Vanas süsteemis seni välja antud kutsetunnistused on jõus neile märgitud kehtivusaja lõpuni. Üleminekuaja lõpuni võrdsustatakse senine volitatud arhitekt IV kutse diplomeeritud arhitekti kutsega 7. kutsetasemel ja senine volitatud arhitekt V kutse volitatud arhitekti kutsega 7. kutsetasemel.

Volitatud arhitekti-eksperdi kutset 8. kutsetasemel peab eraldi taotlema. Samuti peavad uue taotluse esitama arhitektid, kes soovivad seniselt volitatud arhitekti IV kutsetasemelt tõusta volitatud arhitekti 7. kutsetasemele.

6. juunil 2012 kinnitati SA Kutsekoda Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr 12 „Kutse andmise kord arhitektuuri valdkonnas diplomeeritud arhitekti, volitatud arhitekti ja volitatud arhitekt-eksperdi kutsetele” ning kutsestandardid „Rakendusarhitekt, tase 6”, „Diplomeeritud arhitekt, tase 7”, „Volitatud arhitekt, tase 7” ja „Arhitekt-ekspert, tase 8”.

EALi kui kutse andja juurde moodustatud kutsekomisjon annab kutset kolmele kutsetasemele:

- 1) diplomeeritud arhitekt, tase 7,
- 2) volitatud arhitekt, tase 7,
- 3) volitatud arhitekt-ekspert, tase 8.

Kutse taotlemine

Uue korra järgi kutse taotlemiseks vajaminevate dokumentide (vt kutse andmise korra p 7) esitamise järgmine tähtaeg on 16. aprill 2013 kl 16. Dokumentid tuua EALi kontoris (Lai 31, Tallinn). Kutse määramise tasu kanda palun EALi arvelduskontole nr 221030331735. Tasuda võib ka sularahas.

Taotlejate portfoolid vaadatakse läbi 3. mail (vajaduse korral ka 10. mail) ja intervjuud toimuvad 17. mail (vajaduse korral ka 31. mail).

Arhitekti kutsetunnistuse väljastamise tasumäär on EALi mittekuuluvale arhitektile 450 eurot ja EALi liikmest arhitektile 400 eurot iga kutsetaseme puhul.

Kogu kutse määramist puudutav teave on kättesaadav EALi kodulehel rubriigis „Kutsekoda”.

Kontakt: Signe Liivaleht, tel 611 7430, e-post signe@arhliit.ee.

EALI KORRALDATUD PARIMATE ARHITEKTUURIVÕISTLUSTE NÄI- TUSE KURAATORID JA KUJUNDA- JAD VALITUD

15. jaanuaril 2012 kuulutas EAL oma liikmete seas välja võistluse parima kontseptsiooni ning ühtlasi näituse kuraatori ja kujundaja leidmiseks EALi korraldatud parimate arhitektuuri-võistluste näituse jaoks. Võistlusele esitati kaks ideekavandit.

EALi arhitektuurivõistluste töörühm valis koostöö juhatusena näituse kuraatoriteks ja kujundajateks välja Urmas ja Terje Luure nende esitatud kontseptsiooni „Ideed on õhus” alusel. Võidukavand võlus ideelise mitmekesisuse ja objektide selge esitusviisiga.

Näitus avatakse 19. aprillil arhitektuuri- ja disaini galeriis. See näitab eelkõige kõrgetasemelist arhitektuuri, milleni on jõutud võistluste kaudu.

EALI KONTORIS MÜÜGIL OLEVAD TRÜKISED

EALi kontoris on võimalik sirvida ja kaasa osta järgmisi uuemaid trükiseid:

- EALi 1. kuraatorinäituse kataloog „LASN”, kuraator ja autor Reedik Poopuu (5 eurot)
- „NAP 02 – HG arhitektuur” (8 eurot)
- „NAP 01 – Martin Aunin” (8 eurot)
- „LIFT 11. Üksteist suvist hetke”, koostanud Margit Aule ja Margit Argus (15 eurot)
- „HOW LONG IS THE LIFE OF A BUILDING? / KUI PIKK ON ÜHE MAJA ELU?” Eesti ekspositsioon XIII rahvusvahelisel arhitektuuribiennaalil – la Biennale di Venezia”, koostanud Tüüne-Kristin Vaikla (10 eurot)
- „Ehituskunst 2011” (10 eurot)
- „Eesti arhitektuur 2011 (Kultuurkapitali arhitektuuripreemiade nominendid)” (14 eurot)
- „A guide to contemporary architecture in Tallinn”, koostanud Ingrid Ruudi (8 eurot)
- Ajakiri MAJA (2,6 eurot)
- Ajakiri ERAMU & korter (1,4 eurot)

RAHVUSVAHELINE ENERGIA- FOORUM BRESSANONES

6.–7. detsembril 2012 peeti Itaalias Bressanone linnas 7. rahvusvaheline energiatõhususe konverents Energy Forum, mille läbiv teema oli päikeseenergia hoonete piirded. Konverentsist võttis osa ka EALI aseesimees, energiatõhususe töögrupi esimees Tõnu Laigu.

Keskenduti hoonete energiatõhususe kahele peamisele aspektile: hoone piirded ning hoonete või linnaosade paiknemine päikese suhtes. Peale arhitektide olid kohal uurijad majade energiateemadega tegelevatest instituutidest, päikesetehnoloogiat tootvate firmade esindajad ja ajakirjanikud. Kokku osales 253 huvilist 31 riigist, esindatud olid peaaegu kõik Euroopa riigid, aga ka näiteks USA ja Kanada. „Energiatõhususest pole arhitektidel pääsu, kuid tõdeda võis ka vastupidist: ilma arhitektideta pole energiatõhususe tehnoloogiat võimalik rakendada ega ka arendada,” lausus Tõnu Laigu.

Kõik 23 ettekannet olid seotud päikeseenergia hoonete piiretega. Käsitleti näiteks selliseid teemasid nagu kohandatavad hoonete piirded, arenev päikeseenergia tehnoloogia, poolläbipaistvate PV-paneelide optimeerimise strateegiad (kasutus ja hinnakaalutlused), päikeseenergia abil nüüdisajastamine, päikeseenergia hoonete holistiline kontseptsioon, päevavalguse ja varjude laiem kasutamine, loomulik ventilatsioon ja hoone piirete soojuslik toimimine, mudelid, tööriistad ja simulatsioonid päikeseenergia hoonetele.

Järgmine rahvusvaheline energiafoorum toimub Bressanones 5.–6. novembril 2013.

Tõnu Laigu Bressanones.

BAUA KOOSOLEK JA ARHITEKTUURIPÄEV (RIIA-DAUGAVPILS) NING UIA II REGIOONI KOOSOLEK BUKARESTIS

4. oktoobril 2012 toimus Balti arhitektuurorganisatsiooni (BAUA, Baltic Architects Unions Association) järjekordne kokkusaamine, seekord Riias. Üritus oli ühendatud Daugavpilsis päev hiljem toimunud rahvusvahelisele arhitektuuripäevale pühendatud seminariga teemal „Arhitektid on linnade muutjad”. Eestist osalesid seal EALI esimees Peeter Pere ning BAUA Eesti-poolne kontaktisik Hindrek Kesler. Ürituse eesmärk oli teha 2013. aastaks BAUA tegevuse plaane ning arutleda, naabritega selle üle, kuidas tegutseda ühiselt Rahvusvahelises Arhitektide Liidus (UIA). Ajavahemikus 2013–2015 on BAUA eesistujamaaks Eesti (praegu juhib seda Läti), seega oli EALI jaoks oluline otsad n-ö kokku sõlmida. Koostati esialgne tegevuskava 2013.–2014. aastaks. Kõne all oli BAUA ühine esitlus 2014. aasta maailma arhitektuurikongressil Lõuna-Aafrikas Durbanis. Kongressi teema on „Architecture Otherwhere” („Arhitektuur teises kohas”).

9. ja 10. novembril toimus teine oluline rahvusvaheline arhitektuuriüritus. Rumeenia pealinnas Bukarestis peeti UIA II regiooni (kuhu ka Eesti kuulub) koosolek, millele eelnes konverents „Kuidas tagada hea arhitektuur”. Seal anti ülevaade maailmas kasutatavatest arhitektuuri kvaliteedisüsteemidest ning nendega seotud probleemidest ja raskustest defineerida defineerimatut.

UIA II regiooni koosolekul, mida juhtis regiooni uus president Deniz İncedayı, arutati muu hulgas arhitektide tööpuuduse märkimisväärsust suurenemist II regioonis (Kreekas näiteks umbes 50%) ning seda, mida saab UIA teha selleks, et seda vähendada või leevendada. Räägiti ka UIA 2014. aasta kongressiks valmistumiseks ja otsustati osaleda seal piirkondliku näitusega. Küsimusi tekitas kongressi teema („Architecture Otherwhere”) ja selle lahtimõtestamine.

Pikem artikkel Hindrek Kesleri sulest ilmus 20.12.2012 Sirbis.

EUROOPA ARHITEKTIDE NÕUKOGU (EAN) TEGEVUS

Ülevaate annab üldkogu protokoll punkt nr 7.

Eesti Arhitektuuri- keskuse uudised

TULEMAS

☑ Eesti Arhitektuurikeskus (EAK) saab uue juhi

Märtsis asub EAK juhatajana tööle arhitekt Raul Järg. Ta on töötanud mitu aastat Eesti väikelinnade arhitektuuri-Mekas Rakveres linnaarhitektina. Samuti töötab ta arhitektina arhitektuurbüroos Ühinenud Arhitektid. EAK senine juhataja Ülar Mark naaseb erapraksisesse arhitektuurbüroos Allianss Arhitektid, kuid jääb EAKga seotuks Veneetsia arhitektuuribiennaali Eesti komissarina.

☑ Algab TAB 2013 visioonivõistlus

Märtsis kuulutatakse välja Tallinna arhitektuuribiennaali TAB 2013 ajal toimuv rahvusvaheline visioonivõistlus. Täpsem teave on alates võistluse väljakuulutamise päevast kättesaadav TABi kodulehel www.tab.ee.

Teine rahvusvaheline arhitektuuribiennaal toimub 4.–8. septembrini 2013 Tallinna erinevates paikades. Programm koosneb kolmest põhiüritusest ja nende satelliitidest. Biennaali keskmeks on kuraatorinäitus, sümposium ja Tallinna visioonivõistlus.

TOIMUNUD

☑ Veebruaris alustas Arhitektuuritrampliini arenguprogramm

Pakkumaks tuge Eesti arhitektuurivaldkonna ettevõtetele on EAK kutsunud ellu ainulaadse arenguprogrammi Arhitektuuritrampliin (www.arhitektuurikeskus.ee/haridus/koolitus). Selle kaudu aitab EAK kasvatada valdkonna ettevõtete konkurentsivõimet Eestis ja välisriigidel. Programmi esimese projekti jaoks on valitud ettevõtetele töötatud välja mitmekülgne täiendusõppepakett. Programmi keskne osa on tihe koostöö mentoritega, kes auditeerivad arhitektuurbüroo hetkeseisu ning nõustavad programmis osalejaid arengu- ja ärimudelite teemal. 18. veebruaril toimus programmi infopäev Eesti Loodusmuuseumis.

☑ Arhitektuuri huvikooli näitused Jõhvis ja Kadrinas

10.–14. detsembrini toimus Rakvere Reaalgümnaasiumis, 4.–8. veebruarini Jõhvi Gümnaasiumis ja 4.–8. märtsini Kadrina Keskkoolis EAK arhitektuuri huvikooli näitus. Samal ajal toimusid näidistunnid ja arhitektuuriteemalised töötoad lastele ja noortele. EAK arhitektuuri huvikool (www.arhitektuurikool.ee) on 9- kuni 19-aastastele lastele ja noortele mõeldud töötubade sari, kus õpitakse mõistma ruumilise maailma eri- ja seaduspärasid.

Arhitektuuritrampliini infopäev Eesti Loodusmuuseumis. Foto: Kaidi Õis.

Arhitektuuri huvikool Rakvere Reaalgümnaasiumis. Foto: Jana Rikberg.

☒ **Valmis Veneetsia 2012. aasta arhitektuuribiennaali pressiaruanne**

Detsembris valmis kokkuvõtte meediakajastustest, mis käsitlesid Eesti ekspositsiooni „HOW LONG IS THE LIFE OF A BUILDING” XIII rahvusvahelisel arhitektuuribiennaalil Veneetsias. Eesti ekspositsioon pälvis ulatuslikku tähelepanu nii Itaalia kui ka välismaedias. Tekstiga saab tutvuda EAK kodulehel aadressil www.arhitektuurikeskus.ee/2012/12/27/10478.

☒ **EAK uued ruumid said sümbolse nurgakivi**

20. detsembril pandi EAK tulevastele ruumidele Kultuurikatlas sümbolne nurgakivi. Juhatuse esimees Ülar Mark selgitas: „Eesti Arhitektuurikeskus on oma nelja tegevusaasta jooksul loonud toimiva tugisüsteemi arhitektuuriga seotud valdkondade arendamiseks ja koostööks. Algatatud on välkloengute sari, linnafoorumid, asutatud erialane huvikool ja ekspordile suunatud koostöövõrgustik, oleme olnud mitme rahvusvaheliselt olulise projekti eestvedajaks. Arhitektuurikeskuse jaoks on oluline ühistegevus omavalitsuste, ministeeriumide, eraettevõtjate ja kindlasti ka tavainimesega. Rajatav keskkond Kultuurikatlas aitab tulemuslikumalt ja senisest väljapaistvamalt kõiki neid ideaale teostada.”

Uute ruumide väljaehitamine saab teoks koostöös Tallinna linna, Kultuurikatla Sihtasutuse ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega. Ruumide avatakse eeldatavasti septembris 2013. Vt ka www.arhitektuurikeskus.ee/2012/12/21/arhitektuurikeskuse-uued-ruumid-said-sumbolse-nurgakivi.

TOIMUNUD EAK VÄLKLOENGUD

☒ **XXXII välkloeng „Puhtad pinnad ja eneseimetlus”**

15. novembril 2012 Tallinnas Lindakivi kultuurikeskuses, juhtis arhitekt Reedik Poopuu.

Esinesid meediaärimees ja kirjastaja Hans H. Luik, arhitekt Ralf Lööke, majandusajakirjanik ja -õppejõud Erik Aru, kuraator Liisa Kaljula, tantsija ja arhitekt Oliver Soomets ning muusik Tanel Kadalipp. Videosalvestused: www.arhitektuurikeskus.ee/meedia/video/valkloengud/2012-2/puhtad-pinnad-ja-eneseimetlus.

☒ **XXXIII välkloeng „Kontrastid. Kontrastid. Kontrastid”**

17. jaanuaril 2013 TÜ Narva Kolledžis, juhtis Hannes Praks.

Esinesid ajaloolane ja haridusjuht Katri Raik, geeniteadlane ja muusik Hendrik Luuk, fotograaf ja tehnoloogiahuviline Vahur Puik, moekunstnik Britt Samoson, taimetoiduspetsialist Loore Emilie Raav ning animaator ja sisearhitekt Kristjan Holm. Videosalvestused: www.arhitektuurikeskus.ee/meedia/video/valkloengud/2013-2/kontrastid-kontrastid-kontrastid.

EAK koduleht: www.arhitektuurikeskus.ee
EAK Facebookis: www.facebook.com/Arhitektuurikeskus

Ülevaate on koostanud Carl-Dag Lige
5. märtsil 2013.

Muud teated

PLANEERIJATE ÜHINGU KOHVIÕHTUD

Eesti Planeerijate Ühing jätkab traditsiooniliste kohviõhtute korraldamist ruumilise planeerimise teemadel. Järgmise ürituse teema on planeerimine Ameerika Ühendriikides. Jaanuari alguses käisid ühingu liikmed tutvumas USA tavade ja õigusruumiga selles valdkonnas. Jutuks tulevad viimased suundumused linna- ja tänavaruumi kavandamisel (sh vormipõhine koodeks inimsõbraliku linnaruumi loomiseks), kaubanduskeskuste arenguloogika, planeerimise korraldus omavalitsustes jm.

Et huvilistel oleks mugavam osaleda, korraldatakse seekord kaks üritust. Tartu kohviõhtu algab 27. märtsil kl 18 Artes Terrae kontoris Puiestee 78, ettekandjateks on Mart Hiob ja Pille Metspalu. Tallinna üritus algab 11. aprillil kl 18 klubis SHAHMATT (Pikk 39, st Hella Hundi II korrus, www.shahmatt.ee), juttu vestavad ja pilte näitavad Johann-Aksel Tarbe ja Heiki Kalberg.

Kohviõhtute paremaks korraldamiseks palutakse Tartu üritusele registreeruda 25. märtsiks ja Tallinna üritusele 7. aprilliks aadressil info@planeerijad.ee.

Teated senioridele

Kohvilauakohtumised Tallinna Rotermanni kvartali Reval Cafés on raskete talveolude kiuste hästi toimunud. Meiega liitus Ene Läck, kes kogub materjali koostatavasse arhitektuurientsüklopeediasse – senioride meenutused on sinnagi vajalikud.

Tervisetootuse taotlused kontrollisime üle ja kogusumma jäi väiksemaks, kui Eesti Kultuurka-

pitalilt saime. Väljamaksed tegime vähenduskoeffitsiendiga, nagu ikka.

Kavandame kahepäevast väljasõitu Põlvamaale ja Räpinasse 4.–5. juunil. Kui sõiduraha taotlusele saabub heakskiitev vastus, lõpetame sellega hooaja üritused. Plaanis on vaadata Varbuse maanteemuuseumi välialasid ja nullenergiamaaja Põlvas, jääajakeskust Äksi geoloogiamuuseumis ja aktuaalseid renoveerimistulemeid Räpina kandis. Ööbida saame Räpina aianduskooli õpilaskodus, kus igaüks maksab 10 eurot.

Kohtumiseni Rotermannis 5. märtsil, 2. aprillil ja 7. mail!

Ell Väärtnõu,
senioride sektsiooni juhataja

JAANUAR

14.01	Helve Udam	70
16.01	Vladimir Orlov	75
17.01	Tiina Tallinn	65
19.01	Anu Kuningas	55
30.01	Inessa Pöldma	80

VEEBRUAR

01.02	Ago Kerge	80
24.02	Roman Smuškin	65

MÄRTS

03.03	Enn Laansoo	55
12.03	Ignar Fjuk	60
13.03	Kalle Koppel	65
24.03	Vivian Lukk	90
25.03	Velle Kadalipp	50

APRILL

01.04	Signe Olop	55
04.04	Evi Gross	85
07.04	Hindrek Kesler	55
12.04	Evi Otsa	80
14.04	Kalle Vellevoog	50
20.04	Georg Ottas	65
22.04	Maria Olep	75
30.04	Tõnis Tarbe	60

MAI

08.05	Ülar Saar	55
15.05	Aiki Lepik	60
22.05	Anu Kotli	70
27.05	Fredi-Armand Tomps	85

Meie juubilarid

Besti Arhitektide Liit

Reg-kood: 80053223
Aadress: Lai 31, 10133 Tallinn
Üldfaks: 611 7431
E-post: info@arhliit.ee
Kodulehekülj: www.arhliit.ee

Pangarekvisiidid: ak 10022011720004, SEB

EALi liikme aastamaks on 80 eurot, senioridel kuni 70. eluaastani ja noorliikmetel 10 eurot.

EALi esimees on Peeter Pere.

EALi aseesimehed on Ingrid Aasoja, Jaak Huimerind, Tõnu Laigu ja Kalle Vellevoog.

Tegevdirektor Ingrid Mald-Villand: tel 611 7435, ingrid@arhliit.ee

Sekretär Signe Liivaleht: tel 611 7430, signe@arhliit.ee

Projektijuht Kairi Rand: tel 611 7433, liina@arhliit.ee

Projektijuht Ingrid Kormašov: tel 611 7432, ingridk@arhliit.ee

Kommunikatsioonispetsialist Tiina Shein: tel 611 7430, info@arhliit.ee

Raamatupidaja Anne Kerge: tel/faks 611 7434, anne@arhliit.ee

EALi kontori lahtiolekuajad: E–R kl 10–17.

EALi eestseisuse koosolekud on üle nädala neljapäeviti algusega kl 16.30.

ARH. 01/13. Besti Arhitektide Liidu Teataja / Keeletoimetamine: Kristel Ress (Päevakera), kujundus ja küljendus: Madis Katz